

SCHAFFHAUSEN'E HOŞ GELDİNİZ

Yeni Taşınanlar için Rehber

2

IMPRESSUM:

Herausgeber: Kanton Schaffhausen, Departement des Innern
2. Auflage: 2024
Redaktion: Integres, Integrationsfachstelle für die Region Schaffhausen,
Anlaufstelle für Diskriminierungsschutz und interkulturelle Konflikte
Flavia Brühlmann und Chantal Bründler

Bezugsquellen: Sekretariat Departement des Innern
Mühlentalstr. 105
8200 Schaffhausen
Tel. +41 52 632 74 61 / Email sekretariat.di@ktsh.ch

Integres
Tel. +41 52 624 88 67 / Email info@integres.ch

Gestaltung: Sepp Pircher
Bildquellen: Chantal Bründler: Seite 12, 16, 21, 23 L/R, 24
Gino Gallucci: Seite 39
profifoto.ch - Michael Kessler: Seite 31, 37
SAH Schaffhausen: Seite 20, 36 L
Sepp Pircher: Seite 6 M / R, 8 L, 15 R, 18, 20 L, 28, 30, 32, 33 R, 36 R, 38
Stadtarchiv Schaffhausen: Seite 3, 9, 11, 19, 23 M, 25, 26, 27, 34, 36 M
VBSH: Seite 10, 17
www.parlament.ch: Seite 6 L
Wirtschaftsförderung Kanton Schaffhausen, Fotograf Röbi Bösch: Seite 1, 2, 4, 5, 7, 8 M, 9 R,
13, 14, 15 L, 22, 28, 29, 33, 35, 40
(L = Links, M = Mitte, R = Rechts auf der Seite)

Druck: Druckwerk SH AG, Schweizersbildstrasse 30, Postfach, 8207 Schaffhausen
Gedruckt auf: Refutura blauer Engel + Recycling, matt, ISO-Weisse 100, 100% 100 g/m2

İÇİNDEKİLER

HOŞ GELDİNİZ!	4
WILLKOMMEN!	5
ÇOK YÖNLÜ İSVİÇRE	6
SCHAFFHAUSEN BÖLGESİ	7
TEMEL DEĞERLER	9
VARMAK VE İKAMET ETMEK	10
ANLAŞMAK VE ENTEGRE OLMAK	11
MESKENLERDE OTURMAK	13
MOBİLİTE	16
İŞ	18
SOSYAL GÜVENÇE	20
VERGİLER	22
EVLİLİK VE PARTNERLİK	23
AİLE VE ÇOCUKLAR	25
OKUL	28
EĞİTİM VE YÜKSEK TAHSİL	30
SAĞLIK	32
REKREASYON VE KÜLTÜR	34
GÜNLÜK İŞLER	36
SİYASİ YAŞAM	37
INTEGRES	39

HOŞ GELDİNİZ!

4

Schaffhausen Kantonuna Hoş Geldiniz!

Açık fikirli ama aynı zamanda geleneklerine çok bağlı kantonumuza taşınmış olmanız bizi çok sevindirmiştir. Schaffhausen Kantonu, komşu kantonlar Thurgau ve Zürih'in yanı sıra Almanya'nın sınıra yakın olan bölge ile mükemmel ulaşım bağlantıları ve iyi ilişkileri ile size cazip yaşam ve çalışma koşulları sunar. Kantonumuzdaki bozulmamış doğal çevre, Ren nehri kıyısındaki ve Randen dağılındaki mesire yerleri ve Klettgau bağcılık bölgesi de sayesinde sizin ve ailenizin kendinizi çabucak evinizde hissedeceğinizden eminiz.

Küreselleşme, sosyal değişim ve çevresel değişiklikler toplum olarak bizi büyük zorluklarla karşı karşıya bırakmaktadır. Karşılıklı saygı, hoşgörü ve diğer insanlara karşı açık olma gibi önemli temel değerlerdir ve bunlar Schaffhausen Kantonunun misafirperverlik kültüründe de ifadesini bulur.

Kültürel etkinlikler ve eğitim olanakları da içeren sosyal hayatın içinde siz de yer alın. Yerel ve göçmen nüfus arasındaki aktif ve canlı alışveriş, Schaffhausen Kantonunda kendinizi evinizde hissetmenize önemli ölçüde katkıda bulunur. Bu broşür, yeni ikamet kantonunuz hakkında birçok faydalı bilgi edinmenize yardımcı olacak ve bundan sonra yaşamaya devam edeceğiniz yere en iyi bir şekilde alışmanızda size destek olacaktır.

Schaffhausen Kantonunu keşfetmekten keyif almanızı diliyor, Kanton Yönetimi adına sizi içtenlikle selamlıyorum.

Walter Vogelsanger, Kanton Yönetim Üyesi

WILLKOMMEN!

Herzlich willkommen im Kanton Schaffhausen!

5

Es freut uns sehr, dass Sie in unseren aufgeschlossenen und gleichzeitig traditionsverbundenen Kanton zugezogen sind.

Der Kanton Schaffhausen bietet Ihnen attraktive Lebens- und Arbeitsbedingungen mit hervorragenden Verkehrsverbindungen und guten Beziehungen zu den Nachbarkantonen Thurgau und Zürich sowie dem grenznahen Deutschland.

Wir sind sicher, dass Sie und Ihre Familie sich nicht zuletzt auch dank der intakten Naturlandschaft, dem Naherholungsgebiet am Rhein und auf dem Randen sowie dem Weinbaugebiet Klettgau schnell wohl fühlen werden.

Die Globalisierung, der gesellschaftliche Wandel und die Umweltveränderungen stellen uns als Gesellschaft vor grosse Herausforderungen. Gegenseitiger Respekt, Toleranz und Offenheit gegenüber den Mitmenschen sind wichtige Grundwerte und tragen auch zur Willkommenskultur des Kantons Schaffhausen bei.

Nehmen Sie am gesellschaftlichen Leben mit seinen kulturellen Veranstaltungen und Bildungsangeboten teil. Ein aktiver und reger Austausch zwischen der einheimischen und zugezogenen Bevölkerung trägt massgeblich dazu bei, sich im Kanton Schaffhausen heimisch zu fühlen. Diese Broschüre hilft Ihnen viele nützliche Informationen über Ihren neuen Wohnkanton zu sammeln und unterstützt Sie gut an Ihrem neuen Lebensort anzukommen.

Ich wünsche Ihnen beim Erkunden des Kantons Schaffhausen viel Freude und heisse Sie im Namen des Regierungsrates herzlich willkommen.

Walter Vogelsanger, Regierungsrat

ÇOK YÖNLÜ İSVİÇRE

6

İSVİÇRE'DE SİYASİ VE KÜLTÜREL OLUŞUM

İsviçre, dört farklı dil bölgesinden oluşan küçük bir ülkedir. Bu dört bölgede ülkenin dört resmî dili konuşulur: Almanca, Fransızca, İtalyanca ve Romanşça.

Fakat değişik bölgelerdeki yaşam tarzlarında da ufak tefek farklılıklar fark edeceksiniz. İsviçre bir irade ulusudur: Ne etnik açıdan, ne de dilsel veya dinsel açıdan bir birlik oluşturur.

İsviçre'nin devlet yapısı federal bir yapı olup siyasi açıdan üç düzeye bölünür: Konfederasyon, kantonlar ve belediyeler. Federal anayasa, yasamanın temelini oluşturur ve birlikte yaşamın temel ilkelerini düzenler. Konfederasyon ile kantonlar arasındaki görev paylaşımı ile resmî kurumların yetkilerini tarif eder.

KONFEDERASYON

Konfederasyon, İsviçre'de ulusal devlete verilen addır. Ülkenin Türkçedeki resmî adı İsviçre Konfederasyonudur. Konfederasyon, federal anayasanın ona yetki verdiği bütün alanlarda yetkilidir. Örneğin bütün ülkede geçerli yasaların düzenlenmesinde, dış ve güvenlik politikasında veya gümrük ve para konularında. Anayasal olarak konfederasyonun yetki alanına doğrudan girmeyen görevler, bir alt düzeydeki yetki alanına girer: kantonlara.

KANTONLAR

İsviçre toplam 26 kantondan oluşmaktadır. Eskiden loca da denen kantonlar, 1848 yılında bir konfederasyonu oluşturmuş olan küçük devletlerdir. Her kantonun kendi anayasası, kendi parlamentosu, hükümeti ve mahkemeleri vardır.

BELEDİYELER

Bütün kantonlarda olduğu gibi, Schaffhausen Kantonu da belediyelere bölünmüştür. Belediyelerin yaklaşık beşte birinin kendi parlamentosu vardır. Bunlarda halk, istek üzerine veya yasa gereği düzenlenen referandumlarda önemli hususlarda doğrudan karar verebilmektedir. Schaffhausen Kantonundaki belediyelerin beşte dördü dolaysız demokrasi ile yönetilmektedir. Bunlarda kararlar, belde sakinleri toplantılarında alınır. Belediyeler, konfederasyon ve kanton yönetimi adına nüfus kayıtlarını tutarlar. Bunlar ayrıca okul ve sosyal hususları, enerji tedariki, yol yapımı ve şehir planlaması ya da belediye vergileri hakkında karar verir. Belediyelerin özerklik derecesini ilgili kanton belirler. Bu nedenle bu özerklikler yer yer çok farklı olabilir.

- *Göçmenlikten Sorumlu Müsteşarlık (Staatssekretariat für Migration SEM): „İsviçre'ye Hoş Geldiniz” – Yeni taşınanlar için SEM tarafından hazırlanan bilgilendirme broşürü. Birçok dile çevrilmiştir.*
- *ch.ch: İsviçre ve kurumları kısa kısa. Ülkenin dört resmî dilinde ve ayrıca İngilizce olarak.*
- *İsviçre Konfederasyonu Dışişleri Bakanlığı (Eidgenössisches Departement für auswärtige Angelegenheiten EDA) – About Switzerland: İsviçre hakkında resmî federal bilgi portalı. Çok sayıda göçmen diline çevrilmiştir.*
- *SWI swissinfo.ch: SWI swissinfo.ch, İsviçre'den bağımsız haberler sunar ve bunlar 10 dile çevrilir.*

SCHAFFHAUSEN BÖLGESİ

BAĞIMSIZ BÖLGE

Schaffhausen'de yaşayanlar, kısa mesafeleri, yüksek yaşam kalitesini, güzel yerleşim yerlerini, adeta kapının önünde bulunan dinlenme alanlarını ve olağanüstü kültür ve spor olanaklarını takdir eder. İsviçre'nin en kuzey kantonu olarak Schaffhausen sınırları büyük ölçüde Almanya'ya bitişiktir. 185 kilometrelik sınırlarının %85'i Almanya'nın Baden-Württemberg eyaletine dayanır. Kanton toplam 1740 adet sınır taşı ile çevrilidir. Bu nedenle kantonun kurumları farklı düzeylerde sadece komşu kantonlarla değil, aynı zamanda Alman komşularıyla da açık ve yapıcı bir temaslar içindedir.

Kantonumuz, her biri Ren nehrinin kuzeyinde bulunan ve aralarında bağlantı bulunmayan üç farklı bölgeden oluşur. Bu bölgelerin en büyüğü, Schaffhausen'deki Ren kıvrımı ile Neuhausen/Rheinfall'dan Klettgau dağılığına, Randen bölgesine ve Reiat yaylasına kadar uzanır. Kantonun doğusunda Untersee gölünün çıkışında Steiner

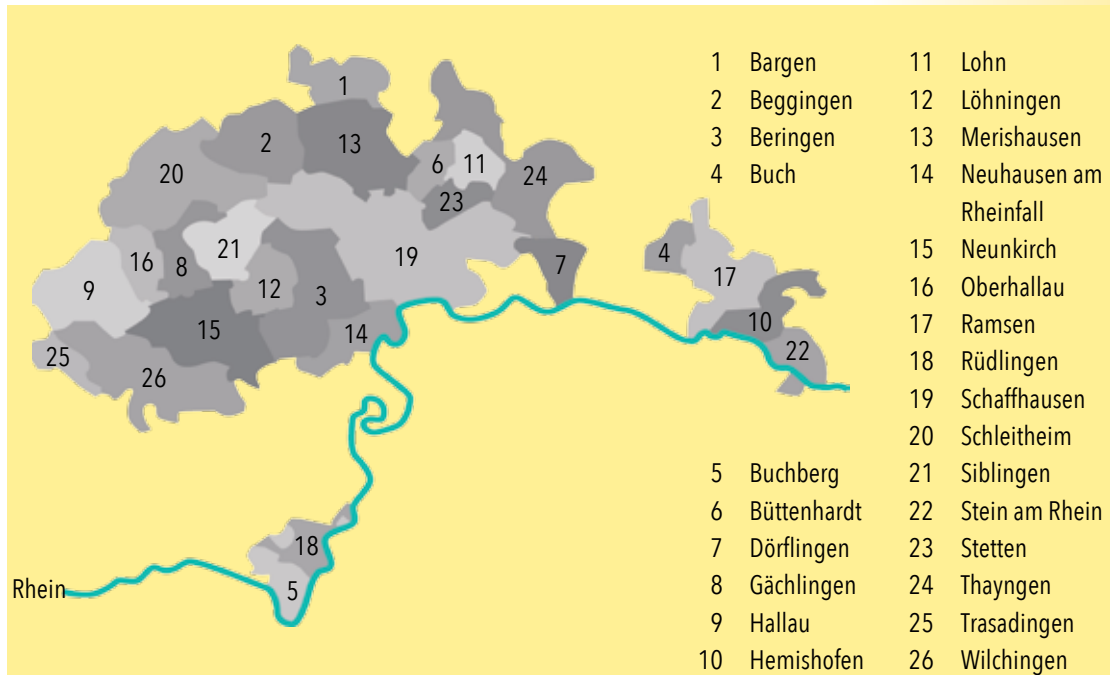
Zipfel adı verilen daha küçük bir bölge bulunur; güney doğusunda ise Buchberg ve Rüdlingen köylerinin bulunduğu kantonun en güney bölgesi yer alır.

Schaffhausen etrafındaki coğrafya orta İsviçre topraklarının kenarında yerleşir. Sarp olmayan tepeleri ve vadileri, Jura dağlarının uzantıları olarak, en son buz devrinde meydana gelmiş olan buzul hareketlerinin izlerini taşır.

Bölgenin coğrafyası çok yönlüdür ve özellikle eşsiz Ren havzasının manzaraları, geniş ormanlar ve ekin alanları ve özenle budanan üzüm bağları ile karakterize olunur. Kantonun yüzölçümü 298 kilometre kare olup İsviçre toprağının %0,7'sini temsil eder. Kantonun 26 belediyesinde 84 binden fazla kişi yaşamakta olup bu rakam bütün İsviçre halkının yaklaşık %1'idir. Bu rakamlarla Schaffhausen İsviçre'nin en küçük kantonlarından biridir.

7

► Schaffhausen Kantonu - Belediye Portalı: Schaffhausen'in tüm belediyeleri tek bakışta.

SCHAFFHAUSEN BÖLGESİ

8

TARİHÇE

Alemanların erken Ortaçağ'da buraya yerleşmesiyle Schaffhausen bölgesinin günümüzdeki yerleşim düzeninin temeli atılmış oldu. Neredeyse kantonun tamamında 7. yüzyıldan kalma Aleman kalıntıları bilinmektedir. Ancak en önemli yerleşimler, Roma döneminde bile Schleithheim ve Stein am Rhein'de bulunmaktadır.

M.S. 1000 yılından sonra, o zamana kadar özellikle tarım yöresi olan bölge ekonomik bakımından büyük bir dinamizm göstermiştir. En geç 11. yüzyılda Ren ırmağı ile bağlantısı önem kazanmıştır. Schaffhausen ve Stein am Rhein şehirlerine para basma ve pazar açma hakkı verilmesi, özellikle Schaffhausen şehrinin sergilediği hızlı büyüme ve artan ticaret faaliyetlerine borçludur. En önemli su yolu olan Ren nehrinin Rheinfall şelalesi ile kesilmiş olmasını Schaffhausencililer, talep ettikleri vergi ve gümrük ücretleri karşılığında yük indirme-bindirme ve taşıma hizmetleri sunarak değerlendirmiştir. Çevredeki belediyeler üzerine egemenlik hakları elde edilmesiyle güçlü bir şehir devletinin kurulması başlamıştır.

Ortaçağ'da Schaffhausen sık sık bölgedeki büyük güçlerin arasında kalmıştır. Bağımsızlığını sürdürebilmek amacıyla, Schaffhausen 1501 yılında İsviçre Konfederasyonuna katılmış ve konfederasyonun kuzey sınırını muhafaza etme görevini üstlenmiştir. Bu görevi kapsamında, büyük ölçüde feodal beylerin hizmetindeki serflerin eliyle kurulmuş ve günümüzde şehrin simgesi hâline gelmiş olan Munot Hisarı da yapılmıştır.

DEMOKRATİK DEĞİŞİM

18. yüzyılın sonuna kadar şehirlerdeki esnaf localarının temsilcileri sınırsız olarak kırsal alanlarda yaşayan halkın üzerinde hükmediyordu. Fransız Devrimine paralel olarak gelişen akımlarla birlikte, kırsal alanlardaki halk, şehirliyle aynı hak ve özgürlükleri elde etmek için savaşımıştır. Schaffhausen Kantonu ve şehri ile 35 bağımsız belde, 19. yüzyılda kurulmuştur.

19. yüzyılın başına kadar Schaffhausencililer büyük ölçüde tarım faaliyeti, el sanatları ve ticaretle geçiniyordu. Ekonomide meydana gelen köklü değişimin temelini atan bir takım sanayi öncülerinin özverisiyle bu durum değişmiştir. Schaffhausen 19. ile 20. yüzyılda, ünlü çok sayıda şirket ile önemli bir sanayi beldesi haline gelmiştir.

EKONOMİK KALKINMA

1950'li ve 1960'lı yıllarda bölge genel ekonomik büyümeden nasibini alır. Georg Fischer, SIG, IVF gibi köklü şirketlerin yanı sıra başka şirketler de ileri düzeyde gelişme gösterir, yeni şirketler kurulur. Neredeyse işsiz kimse yoktur. Aksine: işgücü darboğazı yaşadığı için yurt dışından –o zamanlar özellikle İtalya'dan– işçi çağrılmak zorundaydı.

1990'lı yıllarda baş gösteren ekonomik kriz ise endüstriyel istihdamda önemli düşüşe neden olur. Schaffhausen durumunu düzeltmek amacıyla ekonomik yapılanmasını daha geniş tutmak zorundadır. Yeni işletmelerin bölgeye yerleşmesi ve mevcut işletmelerin reformlar gerçekleştirilmesi ile birlikte hizmet sektörünün önemi artar. Uluslararası alanda faaliyet gösteren şirketler için Schaffhausen bölgesi, küresel pazarda rekabet edebildiğini ispatlayan çekici ve yenilikçi bir yerleşme merkezidir. 1990'lı yıllarda nüfusta önemli ölçüde azalma yaşandıktan sonra birkaç yıldır tekrar bir artış görülmektedir. Birçoğu komşu Almanya'dan olmak üzere fakat tüm dünyadan da çok sayıda insan yeniden yurtdışından buraya göç etmektedir.

▶ *Allerheiligen Manastırı Müzesi (Museum zu Allerheiligen), özellikle Schaffhausen bölgesi ile ilgili tarih, arkeoloji, sanat ve tabiat bilimini bir çatı altında toplamaktadır. Her ayın ilk Cumartesi günü giriş ücretsizdir.*

▶ *Schaffhausen Ekonomik Teşvik Kurumu (Wirtschaftsförderung Schaffhausen): Schaffhausen Ekonomik Bölgesi ile ilgili bilgiler.*

TEMEL DEĞERLER

TEMEL HAKLAR

İsviçre ve onunla birlikte Schaffhausen Kantonu da, her bireyin özgürlüğü, hakları ve yükümlülüklerine önem vermektedir. İyi bir birlikteliğin temeli karşılıklı saygı ve hoşgörü ile aynı temel değerlerin kabul edilmesinde yatar.

Temel değerler Federal Anayasa ile Kanton Anayasasında saptanmıştır. Bu haklar, İsviçre'de yaşayan herkes için geçerlidir, yani yabancı uyruklu kişiler için de.

Hak Eşitliği

Devlet bütün insanlara eşitçe davranmalıdır. Bu demektir ki, hiç kimse cinsiyeti, yaşı, kökeni, ırkı, dili, dini, sosyal konumu, dünya görüşü, yaşam tarzı veya kısıtlılığı nedeniyle ayrımcılığa maruz bırakılamaz.

Kadın-Erkek Eşitliği

Erkekler ile kadınlar, aile, eğitim ve iş hayatında eşit haklara sahiptir. Erkekler ve kadınların aynı iş için aynı ücreti almaya hakları vardır.

Yaşama ve Kişisel Özgürlük Hakkı

Her insanın yaşamaya hakkı vardır. İdam cezası yasaktır. Herkesin kişisel özgürlük hakkı vardır.

Bu demektir ki, hiç kimsenin yaralanmasına izin verilmemeli ve herkes dilediği gibi özgürce yerini değiştirebilmelidir.

Evlenme Hakkı

18 yaşını tamamlayan herkes evlenme hakkına sahiptir.

Dinî Özgürlük

Herkes dinini özgürce seçebilir ve ifa edebilir. Hiç kimse bir dine mensup olmaya ya da katılmaya zorlanamaz.

Kamu Hukuku Kapsamında Tanınan Dinî Topluluklar:

Schaffhausen Kantonunda kamu hukuku kapsamında tanınan üç dinî topluluk bulunmaktadır. Bunlar Ulusal Protestan Reform Kilisesi, Ulusal Roma Katolik Kilisesi ve Ulusal Hristiyan Katolik Kilisesi'dir. Kamu hukuku kapsamındaki bu tanınma, bir yandan kilise vergisi gibi belirli haklar sağlarken, diğer yandan din özgürlüğünün

kabul edilmesi, insan haklarına saygı ve mali şeffaflık ile bağlantılıdır.

Schaffhausen'daki Dinî Topluluklar:

Üç ulusal kilisenin yanı sıra çok sayıda başka dinî topluluk da vardır: Bunlar arasında Yahudi, Müslüman, Budist ve Hindu toplulukları, Bahai ve diğerleri yer almaktadır. Çok çeşitli dinî topluluklardan temsilciler 2006 yılından bu yana dinler arası diyalog ve Schaffhausen Hristiyan Kiliseleri Çalışma Grubu bünyesinde düzenli olarak bir araya gelmektedir.

Fikir Özgürlüğü

Herkes görüşlerini özgürce geliştirebilir ve kanun çerçevesinde serbestçe ifade edebilir.

Bu hakların belirli koşullar altında devlet tarafından kısıtlandırılması mümkündür. Ancak bunun için yasal temellerin bulunması şarttır. Kişisel haklarınızın tehdit altında olduğunu düşünürseniz, duruma göre danışmanlık hizmeti veya yasal destek sunan yerler vardır.

- ▶ Schaffhausen'de bütün hukuki konular için ücretsiz veya uygun fiyatlı hukuki danışmanlık merkezleri vardır.
-İltica ve Yabancılar Hukuku Danışmanlık Merkezi, SAH Schaffhausen
-Schaffhausen Kantonu İşçi Sekreterliği
- ▶ Integres Schaffhausen - Ayrımcılıktan Korunma ve Kültürler Arası Çatışmalarda İlk Başvuru Yeri: Kökenleri, ten renkleri, dinleri veya diğer özellikleri nedeniyle ayrımcılığa uğradığını düşünen kişiler için danışmanlık merkezi. Danışmanlık hizmeti ücretsizdir.

Yükümlülükler: Zorunlu Askeri Hizmet ve Oy Kullanma Yükümlülüğü

Temel hakların yanı sıra, İsviçre vatandaşları için bir takım yükümlülükler de söz konusudur. Örneğin İsviçre'de milis ordusunda genel askeri hizmet yükümlülüğü vardır. Bu yükümlülük bütün İsviçreli erkekler için geçerlidir. Schaffhausen Kantonunda ise özel bir yükümlülük söz konusudur. Burada bütün vatandaşlar, seçim ve referandumlarda oy kullanmak zorundadır.

VARMAK VE İKAMET ETMEK

10

İKAMETİN DÜZENLENMESİ

İsviçre'de ikamet çeşitli izinlerle düzenlenir. Bunlardan en önemlileri kısa süreli oturma izni (1 yıldan az), oturma izni (süreli) ve yerleşme iznidir (süresiz). Verilme koşulları ikamet amacına ve uyuşma bağlıdır. Özellikle, kişinin bir AB/EFTA ülkesinden mi yoksa üçüncü bir ülkeden mi geldiğine göre bir ayırım yapılır.

İkamet kayıtları, oturduğunuz belediyenin nüfus denetim merkezine yapılır. Daha önce Schaffhausen'in başka bir belediyesinde ikamet etmiş olsanız bile, bizzat nüfus denetim merkezine kaydınızı yaptırmalısınız.

Yabancılara verilen en önemli kimlik türleri şunlardır:

- Kimlik B: Sınırlı süreyle ikamet edenler
- Kimlik C: Yerleşmiş olanlar
- Kimlik L: Kısa süreyle ikamet edenler
- Kimlik G: Sınırı gınaşırı geçenler
- Kimlik N: Sığınma talebinde bulunmuş olanlar
- Kimlik F: Geçici olarak kabul edilen yabancı uyruklular
- Kimlik S: Korumaya muhtaç olanlar

GÖÇMENLİK DAİRESİ VE PASAPORT BÜROSU

Schaffhausen Kantonu Göçmenlik Dairesi ve Pasaport Bürosu, yabancılarla ilgili federal mevzuat alanındaki idari görevlerden sorumludur. Örneğin ülkeye giriş, oturma izinleri ve aile birleşimi gibi konularda buradan bilgi alınabilir.

AİLE BİRLEŞİMİ

AB/EFTA ülkesi vatandaşları genellikle ikamet statülerine bakılmaksızın aile fertlerini yanlarına alabilir. Aile fertleri olarak eşler, ebeveynler ve 21 yaşını tamamlamamış olan ya da nafaka ödenen çocuklar sayılır. AB/EFTA üyesi olmayan ülkelerin vatandaşları, yasal koşullar dikkate alınarak ikamet ettikleri belediyenin nüfus denetim merkezine (eşler ve 18 yaşını tamamlamamış çocuklar için) aile birleşimi başvurusu yapabilirler. Aile birleşiminin belirlenen süreler içerisinde gerçekleşmesi gerektiği unutulmamalıdır. Detaylı bilgileri ve uygun başvuru formlarını Kanton Göçmenlik Dairesinden alabilirsiniz.

- *Göçmenlikten Sorumlu Müsteşarlık (Staatssekretariat für Migration SEM): İsviçre'ye giriş ve İsviçre'de ikamet, iltica ve çalışma ile ilgili geniş kapsamlı bilgiler.*
- *Nüfus denetim merkezleri: İletişim bilgileri ve çalışma saatleri, Schaffhausen Kantonundaki belediyelerin web sitelerinde bulabilirsiniz.*
- *Schaffhausen Kantonu - İş Kurumu (Arbeitsamt): İşçiler ve işverenler için çalışma izni, iş ve işçi bulma ve kayıt süreci hakkında bilgiler.*

İLK BİLGİLENDİRME

Kantona yeni taşınanlara İsviçre'deki ve Schaffhausen Kantonundaki yaşam ve çalışma koşulları hakkında bilgi verilir ve danışmanlık sunulur. Nüfus denetim merkezi, yerel belediyeye kayıt yaptırırken bilgi materyalleri dağıtarak ilk yönlendirici bilgileri sağlar. Ayrıca Entegrasyon Uzmanlık Birimi Integres'te ücretsiz danışmanlık görüşmesi olanağı da bulunmaktadır.

ANLAŞMAK VE ENTEGRE OLMAK

ENTEGRASYON POLİTİKASI VE DANIŞMANLIK

Schaffhausen Kantonunun Bakanlar Kurulu ile Schaffhausen şehrinin belediye encümeni ile birlikte 2003 yılında tutarlı bir entegrasyon politikasının ilkeleri üzerinde mutabakata varmıştır. Bu ilkeler, göçmen toplumun mesleki, sosyal, kültürel, dilsel ve politik günlük yaşama erişiminin nasıl iyileştirilebileceğini belirler. Bu şekilde Schaffhausen Kantonu ve Belediyesi aktif olarak Schaffhausen bölgesindeki entegrasyonun ve birlikte yaşamının güçlendirilmesi için çaba göstermektedir. Integres, Schaffhausen bölgesinde entegrasyon uzmanlık birimidir. Burada bireylere, ama aynı zamanda şirketlere, resmî kurumlara ve kuruluşlara da, entegrasyon ve göçmenlik ile ilgili talep ve soruları olduklarında danışmanlık hizmeti verilir.

- ▶ *Integres - Schaffhausen Bölgesinde Entegrasyon Uzmanlık Birimi: Entegrasyon ve göçmenlik konularında ücretsiz danışmanlık hizmeti.*
- ▶ *Tutarlı Entegrasyon Politikası İlkelerini (Leitlinien für eine kohärente Integrationspolitik) Integres'in web sitesinde bulabilirsiniz.*

ENTEGRASYON KRİTERLERİ

Yabancılar ve Entegrasyon Kanunu (AIG) entegrasyon kriterlerini tanımlar ve entegrasyonun önündeki engelleri ortadan kaldırarak yabancıların entegrasyonunu geliştirmeyi amaçlar. Aynı zamanda, kesin bir şekilde entegrasyonda kişisel sorumluluğu şart koşar. Geçerli prensip şudur: Yabancı uyruklu kişiler ne kadar çok hak elde ederse, entegrasyonları o kadar iyi olmalıdır. Bu, özellikle dil becerilerinin ikamet statüsüyle yakından bağlantılı olduğu anlamına gelir. AIG'de aşağıdaki entegrasyon kriterleri belirlenmiştir:

- Dil becerilerinin edinilmesi
- Kamu güvenliği ve düzenine uyulması
- Federal Anayasa ve değerlerine saygı
- Ekonomik hayata veya eğitim edinmeye katılım

Entegrasyon kriterleri karşılanmazsa, oturma izni uzatılamayabilir, hatta iptal edilebilir. Yerleşme izni de iptal edilebilir veya oturma iznine düşürülebilir. Ayrıca aile birleşimi veya vatandaşlığa kabul başvuruları da reddedilebilir.

ORTAK DİL OLARAK ALMANCA

İsviçre çok dilli bir ülkedir. İyi işleyen bir iletişim, entegrasyonun anahtarıdır. İletişim demek, anlamak ve anlaşılacak demektir. Ortak bir dil bunun temelini oluşturur. Schaffhausen Kantonunda Almanca konuşulur. Resmî dil Yüksek Almanca'dır. Günlük yaşamda sıklıkla İsviçre Almancası lehçesi kullanılır. Almancayı anlamak ve konuşmak, günlük yaşamda ve iş dünyasında anlaşabilmek için ön koşullardan biridir. Ortak dil, birlikte yaşamak için önemli bir temel oluşturur.

ALMANCA ÖĞRENMEK

Schaffhausen bölgesinde çok sayıda Almanca kursu verilir. Sunulan programlar çok çeşitlidir. Alışagelmiş Almanca kurslarının yanı sıra çocuklara bakım hizmetinin sunulduğu, annelere yönelik kurslar, mesleki eğitimin de göz önüne alındığı, ergenlere ve genç yetişkinlere yönelik kurslar ve de çocuklara ve başka toplumsal kitlelere yönelik özel kurslar verilmektedir. Integres size uygun programı seçmede danışmanlık sunmaktadır.

- ▶ *Integres - Almanca kurslarına genel bakış ve sunulan entegrasyon olanakları: Schaffhausen bölgesinde sunulan Almanca ve entegrasyon kursları hakkında bilgiler ve danışmanlık.*

ANLAŞMAK VE ENTEGRE OLMAK

12

DİL YETERLİLİĞİ BELGESİ VE DİL SERTİFİKALARI

İsviçre'de çeşitli ikamet izinlerinin edinilmesi buna uygun dil becerileriyle bağlantılıdır. Eğitim ve ileri eğitim veya mesleki faaliyetler için de gerekli dil becerileri tanımlanabilir. Bunların bir dil sertifikası ile kanıtlanması gerekir.

Bu konu ile ilgili bir bilgi formu Integres web sitesinde bulunabilir.

- *fide - Deutsch in der Schweiz - lernen, lehren, beurteilen: 'fide' adlı programla ile İsviçre'deki günlük yaşam, dil becerilerinin geliştirilmesi ve değerlendirilmesinin merkezine yerleştirilmektedir. Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı'nı (CEFR) temel alan 'fide', göçmenlerin somut yaşam durumlarıyla dilsel olarak başa çıkmasını sağlamayı amaçlar.*
- *Göçmenlikten Sorumlu Müsteşarlık (Staatssekretariat für Migration SEM) - Dil sertifikaları: Tanınan dil sertifikalarının listesi. Bu listedeki tüm dil sertifikaları oturma izni (B), yerleşme izni (C) ve vatandaşlığa kabul için geçerlidir.*

KÜLTÜRLER ARASI DİYALOG

Ortak diyalog iyi bir işbirliğinin başlıca koşullarından biridir. Kültürler arası tercümanlık, sözlerin salt kelime anlamıyla tercüme edilmesinden çok öte bir hizmettir. Kültürler arası tercümanlık sayesinde, farklı köken ve kültürlerle rağmen sahip olunan değerler ve içinde bulunulan durumun bireysel değerlendirilmesi hakkında anlaşılması mümkün olmaktadır. Bu şekilde elde edilen güvence ile süreçlere dâhil olan herkesin hareket kabiliyeti artar ve ortakça çözümlerin aranması kolaylaşır. Derman adlı uzmanlık birimi, tercümanlık, telefonla tercümanlık, refakat ve çeviri hizmetlerine aracılık eder ve bu görevlere profesyonelce eşlik eder.

Derman, pazartesi-cuma günleri arası ofis saatlerinde telefonla ya da e-posta yoluyla ve web sitesindeki başvuru formu üzerinden ulaşılabilir. Bu çalışma saatleri dışında, Zürih İltica Örgütü'nün (aoz) telefon tercümanlığı hizmeti, yılın 365 günü, günün her saati, birkaç dakika içinde 50'den fazla dilde profesyonel tercümanlar sağlamaktadır.

- *SAH Schaffhausen - Tercümanlık: Kültürler arası tercümanlık ve refakat için aracılık ve eğitim - yerinde, telefonla veya yazılı olarak görevlendirmeler.*
- *aoz Telefonla Tercümanlık Hizmetleri: 0842 442 442 telefon numarası üzerinden yılın 365 günü 24 saat boyunca tercüman temini.*

BİLGİ ANLAŞMAYI KOLAYLAŞTIRIR

Schaffhausen Kantonu hakkında geniş bilgileri internet veya medyadan edinebilirsiniz. Özellikle yerel gazeteler bölgedeki yaşam hakkında bilgiler yayınlıyor. Bu gazetelerde ayrıca iş ve emlak ilanlarını, etkinlik haberlerini ve faydalı adresleri bulabilirsiniz. Bölgedeki en önemli etkinlik ve olaylarla ilgili haberler Schaffhausen Kantonunun ve belediyelerin web sitelerinde de bulunabilir.

YEREL MEDYA

- **Schaffhausen'deki Gazeteler:**
Klettgauer Bote
Schaffhauser Bock
Schaffhauser AZ
Schaffhauser Nachrichten
Steiner Anzeiger
Thaynger Anzeiger
- **Yerel Radyo İstasyonları:**
Radio Munot
Radio Rasa
Radio Top - Schaffhausen
Schweizer Radio SRF - Regionaljournal Zürich/Schaffhausen
- **Yerel Televizyon Kanalları:**
Schaffhauser Fernsehen
Tele D
Tele Top News Schaffhausen
- **schaffhausen.ch internet platformu:** Kültür, boş zaman değerlendirme, iş, barınma ve daha birçok konu hakkında bilgiler.

MESKENLERDE OTURMAK

EV BULMAK

İster kiralamak, ister satın almak için – uygun bir ev bulmak için aşağıdaki yöntemleri kullanmanız tavsiye edilir:

- yerel gazetelerdeki ilanları incelemek;
- eş-dosta boşalan evler sormak;
- bir toplu konut idaresine başvurmak;
- internette bulunan çok sayıdaki emlak sitelerinden birini incelemek.

► schaffhausen.ch: Emlak piyasası da dâhil olmak üzere yerel bilgiler.

KİRALAMA

Bir daire ile ilgilenenler, genellikle başta bir formu doldurmak zorundadır. Bu formda örneğin kişinin yaşı, medeni hali, mesleği, çocuk sayısı, ikamet statüsü, işvereni, geliri ve evcil hayvanları hakkında bilgiler verilir. Kirayı ödeyecek ekonomik güce sahip olduğunu belgelemek amacıyla çoğunlukla tahsilat sicilinden kayıt örneği istenir. Bu belge Schaffhausen Kantonu veya kanton dışında en son oturduğunuz belediyeye ait Tahsilat Müdürlüğünden alınır.

Kira kontratlarına çoğunlukla genel kiralama koşulları ve bina tüzüğü dâhildir. Kiracılar, tuttıkları daireye taşınmadan önce çoğunlukla, kira sözleşmesinin bitiminden sonra faizi ile birlikte geri ödenecek olan bir kira teminatı (depozito) ödemek zorundadır. Alternatif olarak, yıllık bir bedel karşılığında ev sahibine karşı kefil olan hizmet sağlayıcılar da vardır. Böylelikle bu para kiralama süresince bloke edilmemiş olur. Kira ödemesinin çoğu zaman ay başında yapılmalıdır. Salt kiranın yanı sıra ayrıca yan giderler (ısıtma, sıcak su, vs. için) ödenmelidir. Kontratta yan giderler belirtilmemişse, kiralamadan önce ev sahibinden ayrıntılı giderleri öğrenmelisiniz.

- *Schaffhausen Kantonu Kiracılar Birliği (Mieterverband Kanton Schaffhausen): Kiracılık konularında hukuki danışmanlık. Çeşitli konularda, örneğin yan giderler hakkında faydalı bilgilendirme broşürleri. Üyeler için danışmanlık hizmeti ücretsiz olarak verilir; istendiği zaman hemen geçerli olmak üzere üye olunabilir.*
- *Schaffhausen Kira İşleri Arabuluculuk Merkezi (Schlichtungsstelle für Mietsachen Schaffhausen): Konut ve ticari mekanların kiralınmasından kaynaklanan anlaşmazlıklar için arabuluculuk makamı.*
- *Schaffhausen Kantonu Tahsilat ve İflas Dairesi (Betreibungs- und Konkursamt): Tahsilat Sicili Özeti için internet üzerinden talep edilebilir.*

13

ALTYAPI

Telefon, internet ve kablo TV için çeşitli sağlayıcılar vardır. Hangi hizmetlerin kullanılabileceği yaşadığınız bölgeye veya yere bağlıdır. Sunulan hizmetler ve fiyatlar değişiklik gösterir, bu nedenle bunları karşılaştırmaya değer. Bir uydu anteni kurmak istiyorsanız, bunu önce ev sahibinizle görüşmeli veya komşularınıza sormalısınız. Halka açık internet erişimi örneğin Schaffhausen Şehir Kütüphanesinde mevcuttur. Şebeke gerilimi 230 Volt'tur. Prizler için adaptörleri elektronik eşya mağazalarından temin etmek mümkündür.

EV EŞYASI VE ZORUNLU SORUMLULUK SİGORTASI

Bir ev eşyası ve zorunlu sorumluluk sigortasını akdetmeniz önemle tavsiye olunur. Bazı kira kontratı hükümlerine göre böyle bir sigortanın zorunlu olması da söz konusu olabilir. Bu sigortalar belirli hasarlarda ödeme yapar. Örneğin taşan bir banyo küvetinden dolayı su hasarının meydana gelmesi veya lavabolarda çatlak olması gibi hallerde.

- *Federal Mesken İşleri Dairesi (Bundesamt für Wohnungswesen BWO) – "İsviçre'de Meskende Oturmak": Meskenlerde oturmakla ilgili genel bilgiler içeren bilgi broşürü. Çeşitli dillerde temin edilebilir.*

14

APARTMAN BİNALARINDA BİR ARADA YAŞAMAK

Apartman binalarında birlikteliğin yürüyebilmesi için bütün kiracıların birbirlerine saygı göstermelidir. Bina tüzüğünde dikkate alınması gereken başlıca hususlar belirtilmiştir.

Sükunet Zamanları

Gece sükuneti genellikle saat 22 ila 7 arası, öğlen sükuneti ise saat 12 ila 13 arası geçerlidir. Pazar ve tatil günlerinde de gürültü yapmaktan kaçınılmalıdır. Ayrıca dairelerde kullanılan TV ve müzik çalar aletleri normal bir ses düzeyine ayarlanmalıdır. Kutlama yapmak isteyenler, en iyisi komşularına önceden bunu haber verirler.

Ortak Kullanım Alanları

Bir evin girişi, merdiven boşluğu, çamaşırhanesi, park yerleri vs. bütün kiracıların ortak kullanım alanlarıdır. Ortak kullanılan yerleri kişisel eşyalarla doldurmamak ve temizliğe dikkat etmek önemlidir. Birçok binada çamaşırhanenin kim tarafından ve ne zaman kullanılacağı belirli bir plana göre düzenlenmiştir. Sigara ve tütün ürünlerinin içilmesi merdiven boşluğunda ve asansörde ya da ortak kullanım alanlarında çoğunlukla yasaktır.

Sorunlar Meydana Gelirse

Bir şey bozulursa, apartman görevlilerine veya ev sahibine/gayrimenkul yönetimine başvurunuz. Özellikle daha büyük binalarda apartman görevlileri küçük onarımlar için ama aynı zamanda güvenlik ve bakımdan sorumludur. Basit onarımlar veya temizlik kiracının kendisi tarafından yerine getirilmeli ve karşılanmalıdır. Örneğin aspiratör filtresi, fırın sacı veya duş başlığının değiştirilmesi gibi şeyler.

Komşularla sorunlar meydana gelirse ve karşılıklı diyalog bunların çözülmesi için yeterli gelmezse, apartman görevlilerinize veya gayrimenkul yönetiminize başvurabilirsiniz. Çözüm bulunamazsa Kira İşleri Arabuluculuk Merkezine veya Kiracılar Birliğine başvurabilirsiniz:

GAYRİMENKUL MÜLKİYETİ

İmarlı arsalar ile gayrimenkullerin yabancı uyruklu kişilerce satın alınması birtakım sınırlamalara tabidir. Ancak kendi meskeniniz olarak kullanmak amacıyla gayrimenkul alımı için izin almanıza gerek yoktur. Arsa veya gayrimenkullerin satın alınmasında dikkate alınması gereken kurallar hakkında kantonun tapu dairesi veya emlakçınız bilgi verebilir. Gayrimenkul Malikleri Birliği (Hauseigentümerverband) veya Casafair Birliğinden gayrimenkul mülkiyeti hakkında bilgiler edinebilir, yasal danışmanlık hizmeti alabilir veya çevre dostu meskenler hakkında bilgiler alabilirsiniz.

İLETİŞİM ARAÇLARINA ERİŞİM

Telefon ve İnternet Bağlantısı

İsviçre iyi bir şekilde gelişmiş bir telekomünikasyon ağına sahiptir. Telefon ve internet erişimi neredeyse her yerde temin edilmiştir. Telefon ve internet bağlantısı için, bir taşıyıcı kuruluşa başvurmalısınız.

Radyo ve Televizyon Yayınları

Radyo ve televizyon yayınlarının alımı ücrete tabidir. Bu ücretler Serafe tarafından tahsil edilir. Prensip itibarıyla, bir radyoya veya televizyona sahip olup olmadığınıza bakılmaksızın İsviçre'deki tüm haneler bu ücreti ödemelidir.

EV İDARESİ VE ÇEVRENİN KORUNMASI

Evsel Atıklar

Evsel atıkların toplanması kantonumuzun bütün belediyelerinde ücrete tabidir. Ücretli çöp torbaları veya ücret pulları belediyelerden, postanelerden ve farklı mağazalardan edinilebilir.

Bahçe Atıkları

Bazı belediyelerde organik atıklar (bahçe atıkları) diğer evsel atıklardan ayrı olarak ücret olmadan bertaraf edilebilir.

Cam, Teneke Kutular (Beyaz Sac), PET, Alüminyum ve Yemeklik Yağ

Cam, kutu, PET şişeleri, alüminyum ve yemeklik yağın bertaraf edilmesi, konteyner hazır bulunduran toplama yerleri veya ihtisas mağazaları üzerinden gerçekleştirilmelidir. Hacimli atıklar, kimyasallar, tekstil ürünleri vs. gibi atıkların bertarafı hakkında detaylı bilgileri belediyenizin bilgilendirme dokümanlarında bulabilirsiniz.

Kağıt ve Karton

Atık kağıt ve kartonlar düzenli aralıklarla toplanır veya belirtilen bertaraf merkezlerine götürülebilir. Toplama tarihlerini yine belediyelerin bilgilendirme dokümanlarından veya günlük basından edinebilirsiniz.

Piller

Bütün piller, bataryalar ve aküler için İsviçre'de tüketicilerin iade yükümlülüğü ve tüccarların bunları ücretsiz olarak geri almaları zorunluluğu geçerlidir. Cihaz pilleri neredeyse bütün mağazalarda iade edilebilir.

Elektrikli ve Elektronik Cihazlar

Elektrikle çalışan tüm cihazlar, aksesuarları ile birlikte, benzer aletlerin satış yerlerinde bertaraf edilmek amacıyla iade edilebilir. Yeni ürün alma zorunluluğu bulunmaksızın ve alınan ürünün markasına bakılmaksızın geri alım ücretsizdir.

- ▶ Schaffhausen Kantonu – Kantonlararası Laboratuvar: Tüm atıkların bertaraf edilmesi ile ilgili bilgiler.
- ▶ Çevreden Sorumlu Federal Daire (Bundesamt für Umwelt BAFU). Atık rehberi ve atık bertarafı ile ilgili genel bilgiler.

ULAŞIM VE MOBİLİTE

16

YAYA VE BİSİKLET TRAFİĞİ: YÜRÜYEREK VE BİSİKLETLERLE HAREKET ETMEK

Bisiklet ("Velo"), İsviçre'de çok sevilen bir ulaşım aracıdır. Bisiklet yolları belirgin şekilde belirtilmiş veya asfaltlarda sarı çizgilerle gösterilmiştir. Bu şekilde bisikletlilerin trafikte güvenle hareket etmeleri sağlanır. Bisiklet sürerken üçüncü kişilere verebileceğiniz zararlara karşı bir zorunlu sorumluluk sigortası yaptırmanız tavsiye edilir. Elektrikli bisikletler (E-Bike) ek kurallara tabidir.

Yayaların da güvenli bir şekilde trafikte ilerlemeleri temin edilmelidir. Yayaların, genel kural olarak yaya geçitlerinde öncelikleri vardır. Okula yürüyerek giden çocuklar, bu sayede daha çok özgüven kazanır, sosyal temaslar kazanır ve her gün hareket etmiş olurlar. Bu nedenle Schaffhausen trafik polisi, anaokulu çocuklarına ve öğrencilere trafikte nasıl davranılması gerektiği konusunda eğitimler vermektedir.

- ▶ *Fussverkehr Schweiz: Fussverkehr Schweiz (İsviçre Yaya Trafik) adlı kuruluş, yayaların menfaatlerini savunur ve yayaların da dikkate alındığı bir trafik planlaması için çaba gösterir.*
- ▶ *Pro Velo Schaffhausen: Pro Velo adlı kuruluş, bisikletin sağlıklı, eğlenceli ve çevre dostu bir ulaşım aracı olarak Schaffhausen bölgesinde teşvik edilmesi için çaba gösterir. Web sitesinde bölgede bisiklet kullanımı için birçok faydalı tavsiye bulabilirsiniz. Velo Schaffhausen, bisiklet borsasını ve sürüş kursları düzenler.*
- ▶ *Schweiz Mobil: Yaya ve bisiklet trafiği için ulusal ağ. Web sayfasında örn. bisiklet parkurları (Veloland), yürüyüş parkurları vs. bulunabilir ve çevrim içi olarak planlanabilir.*
- ▶ *Schulweg bildet: Ebeveynlerin çocuklarını arabayla taşımadan okula tek başına gitmelerini nasıl sağlayabilecekleri hakkında birtakım öneriler.*

TOPLU TAŞIMA

İsviçre'de, küçük yerleşim yerlerini de kapsayan, iyi derecede gelişmiş ve yüksek kapasiteli bir toplu taşıma ağı mevcuttur. Demiryolu, otobüs ve gemilerin hareket tarifeleri birbirlerine bağlı olarak düzenlenir. Özellikle daha uzun mesafeleri kat etmek veya iş ya da okula gidip gelmek için birçok kişi demiryolunu tercih eder. Toplu taşıma araçlarına ekonomik bir şekilde binmenizi sağlayan çok sayıda özel program ve abonman paketleri mevcuttur. Özellikle Halbtax denen, toplu taşıma araçlarına yarı fiyatına binmeyi sağlayan abonman paketi çok rağbet görmektedir. 6 yaşından küçük çocuklar ücretsiz olarak seyahat ederler. 16 yaşına kadar olan daha büyük çocuklar ise Junior kartıyla ebeveynlerin birinin refakatinde ya da çocuk refakatçi kartıyla (Kinder-Mitfahrkarte) başka bir yetişkin refakatinde ücretsiz olarak binebilirler. Bazı belediyelerde bütün İsviçre için geçerli ekonomik günlük kartlar temin edebilirsiniz.

- ▶ *Schweizerische Bundesbahnen (SBB): Abonman, bilet ve indirimler hakkında bilgiler ve bütün Avrupa için çevrimiçi hareket tarifesi.*

Schaffhausen Bölgesinde Toplu Taşıma

Schaffhausen'de şehirden köye (veya ters yönde) yolculuk etmek isteyen, hedefine hızlıca ulaşır. Tren veya otobüs bağlantıları her belediyede mevcuttur. Acelesi olmayanlar içinse Ren nehrinde farklı gemi ve feribot bağlantıları mevcuttur. Schaffhausen bölgesi, OSTWIND adı verilen tarife birliğine üyedir. Bir tarife birliğinde tek bir bölge tarifesi geçerli olup, yolcu tek bir biletle geçerlilik süresinde içinde söz konusu bölgede bütün hatlara binebilir. Bu sayede trenden inip otobüse binildiğinde, alınmış olan bilet hedef bölge için geçerliyse yeni bilet alınmasına gerek yoktur.

- ▶ *Schaffhausen Toplu Taşıma İşletmeleri (Verkehrsbetriebe Schaffhausen VBSH): Şehir içi ve bölgesel hareket takvimleri ile OSTWIND tarife birliğindeki biletler ve abonmanlar hakkında bilgiler.*
- ▶ *Untersee Gölü ve Ren Nehri İsviçre Gemi İşletmeleri (Schweizerische Schifffahrtsgesellschaft Untersee und Rhein): Hareket takvimleri ve gezi programları.*
- ▶ *İsviçre Konfederasyonu Demiryolları (Schweizerische Bundesbahnen SBB): Kısıtlı hareket kabiliyetiyle seyahat: Kısıtlı hareket kabiliyeti bulunan insanlar için bariyersiz seyahat hakkında bilgiler ve sunulan hizmetler.*

İSVİÇRE'DE OTOMOBİL KULLANMAK

Sürücü Belgesi ve Trafik Güvenliği

Yabancı ülkelerin sürücü belgeleri İsviçre'de yurda giriş tarihinden itibaren bir yıl geçerlidir. Bu süre zarfında kantonun Karayolu ve Gemicilik Dairesinde İsviçre'de düzenlenen bir sürücü belgesi için başvurulmalıdır. İsviçre'de geçerli trafik kurallarını öğreniniz!

Otoban Ücreti (Vignette) Ödeme Zorunluluğu

Otobanları ve asgari hızı 80 km/s olan araçlara mahsus şehirlerarası karayolları kullanabilmek için otoban ücreti plaketinin (Vignette) satın alınması şarttır. Plaket gümrük müdürlüklerinde, PTT şubelerinde, benzinliklerde, otomobil servislerinde, TCS şubelerinde ve kantonlardaki Karayolu Dairelerinde satın alınabilir.

Motorlu Araç Sigortası

Otomobil, motosiklet, motorlu bisiklet ve azami hızı 45 km/s olan elektrikli bisikletler ile gemiler gibi bütün motorlu araçlar için zorunlu bir kaza sigortası yaptırılmalıdır. Motorlu araç sigortası kapsamına farklı ek hizmetler de eklenebilir.

Yabancı Taşıtların İsviçre'ye İthal Edilmesi

İsviçre'ye giriş yapıp yurtdışından araç ithal ettiğiniz takdirde, aracınızı derhal İsviçre Gümrüğüne beyan etmelisiniz. Araçların, yabancı tescil levhalarının geçerli olması ve sigortalılık durumunun devam edilmesi şartıyla,

İsviçre'ye kişisel giriş tarihinizden itibaren on iki ay boyunca tescil edilmelerine gerek yoktur. Ancak İsviçre'de bir yıldan beri ikamet edenlerin ithal edilen araçlarını İsviçre'de tescil etmeleri gerekir. Bütün motorlu araçlar ve römorklar İsviçre'de trafik için tescil edilmeden önce ilgili kurumlarca denetlenmelidir. Lütfen kantonun Karayolu Dairesinde zamanında tescil koşulları ve gerekli belgeler hakkında bilgi alın.

- ▶ *Schaffhausen Kantonu - Karayolu ve Gemicilik Dairesi (Strassenverkehrs- und Schifffahrtsamt): Sürücü belgesi, trafik güvenliği vs. konularında bilgiler.*

HAVAYOLU

Uluslararası havalimanı Zürih-Kloten yakın olup kısa sürede ulaşılabilmektedir. Havalimanına gidiş arabayla 30 dakika, aktarmasız tren bağlantısı ile ise 40 dakika sürer. Zürih'ten neredeyse dünyadaki bütün önemli ekonomi merkezine günlük uçak seferleri düzenlenmektedir. Havalimanının kendisi ise iyi bir şekilde toplu taşıma ağına bağlanmıştır. Check-In işleminizi doğrudan Schaffhausen tren istasyonunda yapabilirsiniz. Orada biniş kartınız da verilecektir.

SINIRI GEÇMEK - GÜMRÜK KURALLARI

Bölgenin sınıra olan yakınlığı, yurtdışına gezi yapmaya davet eder. Lütfen bir devlet sınırını geçtiğinizi ve yanınızda gerekli belgeleri bulundurmanız gerektiğini unutmayınız. Gümrük kuralları ile ilgili bilgileri İsviçre Gümrük Dairesinden edinebilirsiniz.

- ▶ *Federal Gümrük ve Sınır Güvenliği Dairesi (Bundesamt für Zoll und Grenzsicherheit BAZG): Federal Gümrük İdaresinden özel ve tüzel kişiler için bilgiler.*

18

İŝ BULMAK

İŝ piyasasına erişim yasalarla dzenlenmiŝ olup ikamet statüsüne bağlıdır. İŝ bulmak için farklı arama yöntemlerinin karma olarak kullanılması tavsiye edilir:

- internette iŝ ilanları aramak;
- merkezi platformdan yararlanmak;
- iŝletmelere spontane iŝ başvurusu göndermek;
- iŝ bulma kurumlarıyla temasa geçmek;
- çevredeki insanlarla konuşmak;
- gazetelerdeki iŝ ilanlarına baŝvuruda bulunmak;
- bölgesel iŝ ve işçi bulma kurumuna (RAV) kaydolmak.

- ▶ *Schaffhausen İŝ ve İşçi Bulma Kurumu (Arbeitsvermittlungszentrum RAV): Bölgesel iŝ ve işçi bulma kurumunun yetkinlikleri, ücretsiz olarak Schaffhausen Kantonunda ikamet eden iŝ arayanların hizmetindedir.*

İSVİÇRE'DE NASIL İŝ BAşVURUSU YAPARIM?

İsviçre'de bir iŝ başvurusu yapmak için yazılı bir özgeçmiş ve bir motivasyon mektubu sunulur. İŝ başvurusu için ayrıca dosyaya eklenecek olan bonservisler ve çalışma belgeleri, eğitim sertifikaları ve diplomalar da önemlidir. Baŝvurular sıklıkla internet üzerinden yapılmalıdır. İŝ başvurusu dosyasının hazırlanması için faydalı önerileri internette bulabilirsiniz.

- ▶ *Schaffhausen Mesleki Bilgilendirme Merkezi (Berufsinformationsszentrum (BIZ) – Yetişkinler için kariyer danışmanlığı: Kariyer danışmanlığında, mevcut durumunuzu netleştirir ve olası kariyer hedeflerinizin yanı sıra eğitim ve ileri eğitim hakkında fikirler geliştirirsiniz.*
- ▶ *berufsberatung.ch: Mesleki eğitim, iŝ hayatı ve iŝ için genel bilgiler, iŝ başvuruları vs. için faydalı öneriler, çok sayıda farklı dile çevrilmiş dokümanlar.*

- ▶ *Schaffhausen İŝsizler Buluşma Yeri Derneği (Verein Erwerbslosentreffpunkt Schaffhausen VETS) – Yazıhane: Özgeçmiş ve başvuru yazısının hazırlanmasında yardım.*
- ▶ *arbeit.swiss: İŝ arayanlar, işverenler ve istihdam büroları için merkezi portal.*

YABANCI ÜLKELERDE EDİNİLMİş DİPLOMALARIN TANINMASI

İsviçre'de farklı yabancı diploma ve meslek eğitimlerinin tanınması mümkündür. Elde ettiğiniz diploma türüne göre aşağıdaki kurumlara başvurmalısınız:

- ▶ *Eğitim, Araştırma ve İnovasyon Müsteşarlığı (Staatssekretariat für Bildung, Forschung und Innovation SBFI): Yabancı ülkelerde edinilmiş diplomaların tanınmasının koordinasyonu.*
- ▶ *İsviçre Kantonları Eğitim Müdürleri Toplantısı – Yabancı ülkelerde edinilmiş diplomalar: Pedagoji mesleklerinde tanınmalar.*
- ▶ *Swissuniversities: İsviçre üniversitelerine kabul koşulları hakkında bilgiler.*

ÜCRET VE SOSYAL KESİNTİLER

İsviçre'de brüt ücretler görel olarak yüksektir, ancak geçim masrafları için de aynısı geçerlidir. Bütün iŝ sektörleri için geçerli bir asgari ücret yoktur. Ancak bazı sektörlerde toplu iŝ sözleşmeleri ile saptanmış asgari ücretler vardır. Ücretten yaşlılık ve dul sigortası (AHV), malullük sigortası (IV), işsizlik sigortası (ALV) ve kaza sigortası (UV) için zorunlu primler kesilir. Schaffhausen Kantonunda çalışanlar ve işverenler ayrıca kantonun sosyal fonuna çalışan prim öderler. Yıllık gelirleri yaklaşık 20.000 CHF'den fazla olanlar AHV sigortasına ek olarak ayrıca emeklilik sandığında (2. sütun da denir) prim yatırır. Toplam olarak zorunlu sosyal sigorta kesintileri gelirin yaklaşık %15-20'sine denk gelir.

- ▶ *Sosyal Sigortalardan Sorumlu Federal Daire (Bundesamt für Sozialversicherungen BSV): Prim oranları.*

İŞSİZLİK

İsviçre'de yaşayıp işçi statüsünde çalışan ve işini kaybedenlerin –gerekli şartların haiz olması şartıyla– günlük para deneni sigorta ödeneklerini almaya hakkı doğar. Günlük işsizlik parasının alınabilmesi için ilgili çalışanın geçerli bir çalışma iznine sahip olması ve işsizliğin bildirilmesinden önceki iki yıl içerisinde en az on iki ay boyunca çalışmış olması gerekir. İş münasebetinizin sona erdirilmesinden sonra hemen yeniden iş bulamazsanız, derhal –en iyisi fesih müddetiniz bitmeden– Bölgesel İş ve İşçi Bulma Kurumuna (RAV) başvurmalısınız. Orada size bundan sonra almanız gereken adımlarla ilgili bilgiler verilecektir.

- ▶ *Schaffhausen Kantonu – İş Kurumu: İşsizlikte danışmanlık, iş bulma hizmeti, yabancı uyruklu kişiler için çalışma izinleri ve İsviçre'de çalışmak ile ilgili başka konularda ilk başvuru yeri.*
- ▶ *Bölgesel İş ve İşçi Bulma Kurumu (Regionales Arbeitsvermittlungszentrum RAV): İş arayanlar ve işverenler için hizmet merkezi.*

ÇALIŞMA KOŞULLARI

İsviçre olumlu çalışma koşulları için tanınır. Ancak bunlar meslek ve branşa bağlı olarak farklı düzenlemelere tabidir. Geçerli çalışma koşulları hakkında zamanında bilgi edininiz. İş sözleşmesinde, yerine getirilmesi gereken işin türü, çalışma saatleri, deneme süresi, fesih müddeti, izin süreleri, ücret, mesleki kaza sigortası ve emeklilik sandığı ödemeleri gibi hususlar düzenlenir. Bazı branşlarda toplu iş sözleşmeleri (GAV) söz konusudur. Bir toplu iş sözleşmesi, bir veya birden fazla işverenin meslek kuruluşları ve sendikalarla imzaladığı yazılı bir anlaşmadır. Bu anlaşmada işveren-çalışan ilişkisi ile ilgili düzenlemeler ve sözleşme taraflarının uyması gereken hükümler yer alır.

- ▶ *Ekonomiden Sorumlu Müsteşarlık (Staatssekretariat für Wirtschaft SECO): İşle ilgili tüm konularda bilgiler.*
- ▶ *Göçmenlikten Sorumlu Müsteşarlık (Staatssekretariat für Migration SEM): Yabancı işçiler için İsviçre'de kazanç sağlayan bir işte çalışma konusunda bilgiler.*
- ▶ *Schaffhausen Kantonu– Çalışma Müfettişliği: Çalışma Müfettişliği, iş güvenliği, iş yerinde sağlık ve çalışma ile dinleme süreleri konularında bir danışmanlık, hizmet, uzmanlık ve uygulama merkezidir.*

19

İŞ SÖZLEŞMESİNİ FESİH ENGELLERİ

Kanun, istihdam edilen kişileri hastalık, kaza, gebelik veya annelik hallerinde işten çıkarılmalarından korur. Bu dönemlerde verilen fesihler genellikle geçersiz olur. Başka nedenlerden dolayı haksızca verilen fesihler söz konusu olduğu takdirde, istihdam edilen kişinin yeniden şirkete alınması zorunda değildir; sadece mahkeme yoluyla tazminat talebinde bulunulabilir.

- ▶ *Schaffhausen İşçi Sekreterliği (Arbeitersekretariat): Hukuki danışmanlık, ilk danışmanlık görüşmesi ücretsizdir.*

KAÇAK ÇALIŞMA

Temizlik, çocuk bakımı, ev ya da bahçe bakımı gibi ara sıra yerine getirilen işler için para alanlar dahi, kazanç sağlayan bir işte çalışan olarak kabul edilirler. İlgili kişinin, yabancılar yasasına uygun bir izne sahip ve sosyal sigortalarına kayıtlı olması gerekir (veya kendini kaydetmelidir), aksi takdirde yasadışı çalışması ya da kaçak çalışması söz konusu olacaktır. Kaçak çalışan bir kişi, malullük, kaza veya işsizlik durumlarında sigortalı olmaz. Bunun sonuçları vahim olabilir. Bu nedenle kayıtlı olmak, çalışanların menfaati içindir.

- ▶ *Ekonomiden Sorumlu Müsteşarlık (Staatssekretariat für Wirtschaft SECO): Kaçak çalışma ile ilgili bilgiler, kaçak iş münasebetlerinden ayrılmak için destekler, irtibat olanakları.*
- ▶ *Schaffhausen Kantonu – Kaçak Çalışma: Kaçak çalışma ile ilgili bilgiler.*

SOSYAL GÜVENCE

20

İSVİÇRE'DE EMEKLİLİK SİGORTASI

Sık örülmüş sosyal sigortalar ve devletin sosyal yardımlarından oluşan ağ, burada yaşayan ve çalışan insanları ve onların yakınlarını hastalık, kaza, işsizlik, malullük ve daha başka risklerin yol açabileceği ekonomik sonuçlarına karşı korur. Bunda temel amaç, İsviçre'de yoksulluğun önüne geçmektir. Sosyal güvence İsviçre devlet yapısının önemli bir sütununu oluşturur. Kişinin üzerine düşen görevleri yerine getirmesi ve çalışması ön plandadır. İsviçre'deki sosyal güvence 3 sütun ilkesine ve sosyal yardıma dayanır. Bunlar, siz veya yakınlarınız, iş gö-

remezlik, işsizlik veya ölüm nedeniyle maddi bir darboğaza girdiğinizde geçiminizi teminat altına alır. Ayrıca yaşlılıkta emeklilik hakları temin edilir. Sosyal açıdan ihtiyaçlı bir duruma düşerseniz, yardım isteyebilirsiniz. Konuyla ilgili bilgileri ikamet ettiğiniz belediyeden ve Schaffhausen Sosyal Sigorta Dairesinden edinebilirsiniz.

- Schaffhausen Sosyal Sigorta Dairesi (Sozialversicherungsamt SVA): Sosyal sigortalar ve zorunlu sağlık sigortasındaki prim indirimleri ile ilgili bilgiler ve başvuru formları.
- Federal Sosyal Sigortalar Dairesi (Bundesamt für Sozialversicherungen BSV): İsviçre'ye göç edenler ve İsviçre'den göç edenler için çeşitli sosyal sigortalar hakkında bilgiler.

İsviçre'de Emeklilik Sigortası

1. sütun		2. sütun		3. sütun	
Yasal emeklilik		Yasal emeklilik		Özel emeklilik	
Geçim güvencesi		Alışılmış yaşam tarzının idame ettirilmesi		Bireysel tamamlama	
AHV Yaşlılık ve dul sigortası	EL Tamamlayıcı yardımlar	BVG Zorunlu çalışma sigortası	2b sütunu Zorunlu üstü çalışma sigortası	3a sütunu Bağlı emeklilik	3b sütunu Serbest emeklilik
IV Malullük sigortası	EO Gelir yerine yardım yönetmeliği				

Yaşlılık, ölüm ve malullük ile ilgili önleyici sigorta sistemi üç sütuna dayanır:

1. sütun: AHV/IV/EO temel sosyal sigortalardır. İsviçre'de yaşayan ve/veya çalışan herkes bu sigortalarda zorunlu olarak sigortalıdır.

2. sütun: Mesleki emeklilik sigortasıyla (emeklilik sandığı) belirli bir yıllık geliri aşan bütün çalışanlar zorunlu olarak sigortalıdır.

3. sütun: Özel emeklilik sigortaları gönüllü olarak akdedilebilir ve bireysel birikimlerden karşılanır.

AHV ve IV

En önemli sosyal sigorta Yaşlılık ve Dullar Sigortasıdır (AHV). Genel kural olarak İsviçre’de ikamet eden herkes AHV’ye bağlıdır; ister İsviçre ya da başka bir ülkenin vatandaşı olsun, kazanç sağlayan bir işte çalışsın ya da çalışmasın. Olağan emeklilik yaşı hakkında Schaffhausen Sigorta Dairesi bilgi verir. Erken emeklilik almak mümkündür, ancak bu durumda emeklilik maaşına kesintiler uygulanır. Malullük sigortası primleri, AHV primleri ile birlikte ücretten kesilir. Malullük durumunda bu sigorta, yeniden iş piyasasına girişi ya da emekli oluşu destekler. Kazanç sağlayan bir işte çalışmıyorsanız veya serbest çalışarak geçiminizi sağlıyorsanız, primleri doğrudan Prim Tahsilat Kasasına ödemelisiniz.

- ▶ *Pro Senectute Kanton Schaffhausen: Yaşlı insanlar ve onların yakınları için danışmanlık hizmeti.*
- ▶ *Pro Infirmis Schaffhausen: Engelli insanlar ve onların yakınlarına, emeklilik yaşına kadar danışmanlık ve destek hizmeti.*

Annelik Ödeneği

Doğumdan sonra kazanç sağlayan bir işte çalışan kadınların en az 14 haftalık annelik iznini almaya hakları vardır. Bu dönemde genellikle ücretlerinin %80’ini alırlar. Bunun için doğumdan önceki 9 ay boyunca sigortalı olmuş olmaları ve gebelik sırasında en az 5 ay boyunca çalışmış olmaları gerekir. Detaylı bilgileri Sosyal Sigorta Dairesinden alabilirsiniz.

Babalık İzni

Kazanç sağlayan bir işte çalışan babalar, çocuğun doğumundan sonraki ilk altı ay içinde iki haftalık babalık izni kullanma hakkına sahiptir (azami 14 günlük iş kaybı tazminatı).

Kurumsal Emeklilik B V/ Emeklilik Sandığı

İsviçre’deki çalışanlar, belirli bir yıllık geliri aştıkları takdirde, işverenin emeklilik sistemine katılmak zorundadır. Prim yıllık gelirin %7’si ile %18’si arasındadır. Bu primlerin en az yarısı işveren tarafından ödenmelidir. Serbest çalışarak geçimlerini sağlayanlar bu kanuna tabi değildir.

Aile Zamları

İsviçre’de gerek çalışanların gerekse serbest çalışanların ve kazanç sağlayan bir işte çalışmayanlar da aile zammı almaya hakkı vardır. Çocukları yurtdışında yaşayan kişiler için daha düşük oranlar uygulanabilir. Çocuk zammı hakkı, çocuğun doğduğu ayın ilk gününden, 16 yaşını tamamladığı ayın son gününe kadar geçerlidir. Mesleki eğitim yapan çocuklara çocuk zammı mesleki eğitimin sonuna kadar, ancak en fazla 25 yaşını tamamlayana kadar ödenir.

SOSYAL YARDIM

Sosyal yardımın amacı, insanların maddi ve kişisel sıkıntılı durumlarını önlemek, hafifletmek veya gidermektir. Kişisel olarak sıkıntılı bir durumdaysanız, kendinizi veya ailenizi geçindirmek için yeterli paranız yoksa sosyal yardım alma hakkınız vardır. Sosyal yardımı sadece diğer tüm yardım ve desteklerin mevcut olmaması veya yeterli olmaması durumunda alırsınız. Sosyal yardımın amacı, kısa süre içinde yeniden kendi geçiminizi sağlayabilecek duruma gelmenizdir. Sosyal yardım bir sigorta değil, devlet desteğidir. Schaffhausen Kantonunda, kanton hükümeti ve belediyeler, sosyal yardımın düzenlenmesinden birlikte sorumludur. Sorularınız olduğunda ikamet ettiğiniz belediyeye başvurunuz.

VERGİLER

22

VERGİ MÜKELLEFİYETİ

İsviçre'de altyapı, ulaşım, eğitim, polis ve ordu, sağlık, sosyal güvence vs. gibi kamu hizmetleri genel olarak özel kişiler ve ticari işletmelerden alınan vergiler ile katma değer vergisinden elde edilen gelirle ödenir. Bu şekilde her birey iyi yürüyen bir kamu düzenine katkıda bulunmaktadır.

VERGİLER NASIL TAHSİL EDİLİR?

Tahakkuk eden gelir ve varlık vergilerinin hesaplanması için İsviçre vatandaşları ve C tipi ikamet hakkı sahipleri her yıl bir vergi beyannamesini doldurmak zorundadır. Vergi beyannamesi formları onlara yılın başında gönderilir. Vergi beyannamesi ücretsiz bir vergi yazılımı yardımıyla doldurulabilir ve elektronik ortamda (eFiling) ya da posta yoluyla gönderilebilir. Ne C tipi ikamet hakkı bulunan ne de İsviçre vatandaşlığına veya C oturma iznine sahip bir kişiyle evli olan yabancı işçilerin, ancak vergi mükellefiyeti bakımından İsviçre'de yaşayan veya ikamet eden kişilerin ödemekle yükümlü oldukları vergileri doğrudan aldıkları ücretten kesilerek devlete aktarılır (stopaj vergisi). Bu B tipi bir yıllık ikamet izni sahipleri, sığınma talebinde bulunmuş olanlar ve ayrıca yabancı uyruklu olup sadece hafta içinde çalışmak amacıyla ülkeye gelen kişiler için geçerlidir. Stopaj vergisi mükellefi olan bir kişi, sonradan olağan bir vergi tarhiyatına tabi tutulursa (örneğin, çalışarak elde edilen gelir en az 120.000 CHF ise) yine de bir vergi beyannamesi doldurmalıdır. Sorularınız varsa, yerel vergi idarenize, bir danışmanlık merkezine veya bir yediemine başvurunuz.

- *Schaffhausen Kantonu - Vergi İdaresi: Vergi konuları hakkında çok sayıda bilgiler, çevrimiçi vergi hesaplayıcısı, vergi yazılımını indirme olanağı.*
- *Schaffhausen Ekonomik Teşvik Kurumu - Tax Guide: Bu kılavuz size kısa kısa ve anlaşılır bir şekilde Schaffhausen Kantonunda vergi işlemleri ile ilgili verileri tanıtır.*

EVLİLİK VE PARTNERLİK

EVLİENME

İsviçre'de evlilik yapabilmek için 18 yaşının doldurmuş olmak gerekir. Sadece nüfus idaresinde akdedilen evlilikler kabul edilir. Schaffhausen Kantonunda, Schaffhausen Belediyesi'nin nüfus idaresi evlenme, doğumların tanınması ve ölüm olayları ile ilgili tüm konulardan sorumludur. Ayrıca evlilik için yerine getirmemiz gereken koşullar ve sunulması gereken evraklar hakkında bilgi verir. İsviçre'de aynı cinsiyetten kişiler de evlenebilmektedir.

PARTNERLİK

İsviçre'de birlikte yaşamın çeşitli biçimleri mümkün ve meşrudur. Birçok çift evli olmadan birlikte yaşamakta (birlikte yaşama) ve müşterek çocuk sahibi olmaktadır. Bu çiftler bir birlikte yaşama anlaşması imzalama seçeneğine sahiptir. Örneğin çocukların velayeti ve nafakası, hangi malların kime ait olduğu veya ev masraflarının nasıl paylaşılacağı gibi konuların düzenlendiği bu anlaşma noter tarafından tasdik edilebilir.

AYRILIK

Boşanma her iki eş tarafından birlikte veya eşlerden biri tarafından tek başına talep edilebilir. İlgili bölgenin aile mahkemesi yetkilidir. Yurtdışında yapılan evlilikler de İsviçre hukuku uyarınca boşanabilir. Bunun için kişilerin fiilen yaşadıkları ülkenin İsviçre olması ve en az bir yıl burada yaşamış olmaları gerekir. Yabancıların boşandıktan sonra oturma haklarını koruyup koruyamayacakları çeşitli faktörlere bağlıdır. Boşanma hakkında bilgi almak için bir evlilik ve aile danışmanlık merkezine veya bir hukuki danışmanlık merkezine başvurabilirsiniz.

- ▶ Schaffhausen Belediyesi – Nüfus İdaresi: Evlilik hazırlığı için bilgiler.
- ▶ binational.ch: İki uluslu çiftler ve kültürlerarası aileler için bilgi platformu
- ▶ Partnerlik ve Gebelik için Danışmanlık Merkezi (Beratungsstelle für Partnerschaft und Schwangerschaft Schaffhausen): Çiftlere yönelik danışmanlık ve yaşam koçluğu ile gebelik, doğum ve doğum kontrolü konularında danışmanlık ve bilgilendirme.
- ▶ Pink Cross: İsviçre geylek teşkilatı, geniş kapsamlı danışmanlık hizmeti.
- ▶ LOS: İsviçre lezbiyenler teşkilatı.
- ▶ Transgender Network Switzerland: Transseksüellik konusunda bilgiler ve danışmanlık.
- ▶ InterAction: İnterseksüellik konularında / interseks bireyler için bilgilendirme ve danışmanlık.

23

EVLİLİK VE PARTNERLİK

24

ÖZGÜR EŞ SEÇME HAKKI - ZORLA EVLENDİRİLME VE ZORLA EVLİLİK

İsviçre'de kişinin evleneceği kişiyi özgürce seçme hakkı esastır. Bundan dolayı kişinin ailesi veya üçüncü kişiler, kişinin isteği dışında –kadın ya da erkek olsun– kimseyle evlenmeye zorlamaya hakkı yoktur. Birisini evliliğe zorlamak, temel insan haklarına ve İsviçre Anayasasına aykırı olup cezalandırılır. Ayrıca zorlama altında yapılan bir evlilik de, ister yurt içinde ister yurt dışında yapılmış olsun, yetkili makamlar tarafından iptal edilebilir.

AİLE İÇİ ŞİDDET

İsviçre'de aile içi şiddete izin verilmez ve ceza hukuku kapsamında cezai işlem yapılır. Aile içi şiddet, bir aile içinde veya bir çiftin devam eden ya da sona ermiş ilişkisinde fiziksel, psikolojik veya cinsel şiddet anlamına gelir. Aile içi şiddetin mağdurları, şiddet deneyimiyle psikolojik olarak başa çıkmaktan hukuki konuları açıklığa kavuşturmaya ve acil barınma yeri bulmaya kadar destek ve danışmanlık alırlar. Şiddet uygulayan ve şiddete meyilli kişiler ise, şiddeti sona erdirmek veya hiç kullanmak için yeni davranış biçimleri geliştirmeleri konusunda desteklenir.

- ▶ *Şiddet Mağdurları için Uzmanlık Birimi, Schaffhausen (Fachstelle für Gewaltbetroffene Schaffhausen FSGB): Kadın, erkek, genç ve çocuk mağdurlar için zorla evlendirilme, zorla evlilik ve aile içi şiddet gibi konularda ücretsiz ve anonim danışmanlık hizmeti.*
- ▶ *Şiddet Uygulayanlar için Uzmanlık Birimi, Schaffhausen, Konflikt. Gewalt: Şiddet uygulayan ve şiddete meyilli olan kişiler için ücretsiz ve anonim danışmanlık hizmeti*
- ▶ *Zorla Evlendirilme Uzmanlık Birimi (Fachstelle Zwangsheirat) İsviçre: Zorla evlendirilme ve zorla evlilikten etkilenen kişilere veya çevrelerine danışmanlık yapar ve eşlik eder.*

AİLE VE ÇOCUKLAR

AİLE PLANLAMASI VE DOĞUM

Bir çocuğun doğması birçok değişikliği beraberinde getirir. Schaffhausen bölgesinde sizi bu önemli olaya hazırlayan ve doğumdan sonra size eşlik eden çeşitli programlar vardır. Her doğumun Schaffhausen Belediyesinin Nüfus İdaresine bildirilmesi gerekir. Çocuk hastanede doğmuşsa, hastane doğumu nüfus idaresine bildirir. Evlerde yapılan doğumlarda, doğum yaptırın ebe çocuğun doğumunu bildirmeye yükümlüdür. Ebe, hamile kadınlara, doğum yapan kadınlara ve yeni doğum yapmış kadınlara profesyonel destek sağlar ve hamilelikten doğuma ve lohusalık döneminin sonuna kadar kesintisiz bir takip sunar.

- ▶ Schaffhausen Belediyesi – Nüfus İdaresi: Doğum kaydı ile ilgili bilgilendirme broşürü ve gereken evraklar.
- ▶ Partnerlik ve Gebelik için Danışmanlık Merkezi (Beratungsstelle für Partnerschaft und Schwangerschaft): Çiftlere yönelik danışmanlık ve yaşam koçluğu ile gebelik, doğum ve doğum kontrolü konularında danışmanlık ve bilgilendirme.
- ▶ Schaffhausen Hastaneleri: Örneğin kadınlar ve çiftler için doğuma hazırlık gibi hizmetler sunmaktadır.
- ▶ İsviçre Ebeler Birliği: Schaffhausen bölgesinde serbest çalışan ebelerin internet platformu.
- ▶ Schaffhausen Kantonunun "Bizim için varlar" broşürü: Bebekli ve küçük çocuklu ebeveynler için danışmanlık merkezlerine genel bakış. Broşür birçok dile çevrilmiştir.

EBEVEYN OLMAK

Çocuk yetiştirmek zorlu bir görevdir. Ebeveynler günlük hayatta sürekli olarak kendilerine çocukları için en iyisini ne olduğunu sorarlar. Yeni bir ortamda yaşamak aileler için yeni zorluklar getirir. Kendilerine yol gösterecek ek bilgiye ihtiyaç duyarlar. Bu noktada diğer ebeveynlerle olan fikir ve deneyim alışverişi çok değerlidir.

Diğer ebeveynlerle alışverişte bulunmak veya çocuklarıyla birlikte etkinliklere katılmak isteyen anne ve babalar için çok çeşitli programlar vardır. Bazı programlar özellikle İsviçreli ve yabancı ebeveynlerin aralarında iletişim kurmalarını sağlamak için tasarlanmıştır. Ayrıca, ebeveynlere çocuklarının yetiştirilmesi, gelişimi ve sağlığı ile ilgili konularda yardımcı olabilecek uzmanlaşmış danışmanlık merkezleri de bulunmaktadır.

- ▶ *wegweiser.sh* – Schaffhausen'deki çocuklar, gençler ve aileler için bilgi platformu: internet platformunda danışmanlık merkezleri, boş zaman değerlendirme olanakları ve bakım hizmetleri, kurslar, ebeveyn eğitim kursları ve daha fazlasını bulabilirsiniz.

EĞİTİM, SAĞLIK VE GELİŞİM

İsviçre'de yeni doğan çocukların ilk dört yıl içerisinde çocuğun gelişimini kontrol etmek amacıyla sekiz önleyici çocuk sağlığı muayenesi temel sağlık sigortası kapsamında öngörülmektedir. Aynı zamanda anne ve babalara yönelik danışmanlık merkezi ebeveynlere uzmanlığıyla eşlik eder. Çocuklarınızın eğitimi ve gelişimi ile ilgili sorularınızda veya okulda sorunların yaşanması hâlinde, sizinle birlikte çözümler arayacak olan çeşitli danışmanlık merkezlerine başvurabilirsiniz.

- ▶ *doktor.ch*: Schaffhausen Kantonundaki çocuk doktoru muayenehaneleri
- ▶ Spitex Schaffhausen – Anneler ve Babalar Danışmanlık Merkezi: 0-5 yaş arası çocuğunuzun sağlığı, gelişimi ve eğitimi ile ilgili sorularda danışmanlık hizmeti verir.
- ▶ Küçük Çocuklara Yönelik Özel Eğitim ve Dil ve Konuşma Terapisi Uzmanlık Birimi (Fachstelle für Heilpädagogik und Logopädie im Frühbereich) Schaffhausen: Doğumdan anaokulu yaşına kadar olan gelişimsel anomalili veya engelli çocuklar için teşhis, danışmanlık ve tedavi hizmeti.
- ▶ Spiteler Schaffhausen – Çocuklara ve Gençlere Yönelik Psikiyatri Merkezi (Kinder- und Jugendpsychiatrischer Dienst KJPD): Çocuklar ile bunların ailelerin psikolojik gelişimi için uzmanlık birimi. KJPD, teşhis ve tedavi dışında ebeveynler ve profesyonel kişilere danışmanlık hizmeti de verir.

AİLE VE ÇOCUKLAR

26 ▶

Teddybär Uzmanlık Birimi: Schaffhausen'de ebeveynler ve çocuklar için gelişim ve eğitim konularında psikolojik danışmanlık merkezi.

- ▶ *Schaffhausen Kantonu – Okul Sorunlarını Tespit Etme ve Danışmanlık Merkezi (Schulische Abklärung und Beratung SAB): Anaokulunda ve okulda öğrenme ve performans sorunları, özel yetenekleri, ilişki kurma veya motivasyon zorlukları veya olağandışı sosyal davranışları olan çocuklara yönelik öğretmenler ve ebeveynler için sorun tespit etme ve danışmanlık hizmeti.*
- ▶ *Schaffhausen Kantonu – Çocuk ve Gençler Birimi (Kinder- und Jugenddienst KJD): Çocukların ve gençlerin gelişimi risk altında görüldüğünde danışmanlık ve destek hizmeti.*
- ▶ *Schaffhausen Gençler için Danışmanlık Merkezi: Aile, okul veya işyerinde sorunlarda danışmanlık ve eşlik etme hizmeti. Bu program 12-24 arası gençlere ile onların ailelerine, ebeveynlerine, öğretmenlerine ve usta öğreticilere yöneliktir.*
- ▶ *Pro Junior Schaffhausen/Thurgau: Etkinlikler düzenler ve aileler ve çocuklar için maddi destek sağlar.*
- ▶ *Ebeveynler için bilgiler:*
 - *Pro Juventute ebeveyn mektubu: Beslenme, bakım, gelişim ve eğitim ile ilgili pratik bilgiler. Birden fazla dile çevrilmiştir. Anneler ve Babalar Danışmanlık Merkezinden ya da oturduğunuz yerin belediyesi üzerinden temin edilebilir.*
 - *Parentu: Uygulama, ebeveynleri doğumdan 16. yaş gününe kadar çocuk gelişimi hakkında 15 dilde bilgilendiriyor.*

- ▶ *Schaffhausen Aile Merkezi Kirchhofplatz meydanındaki Aile Merkezi, küçük çocukları olan annelerin, babaların, büyükanne ve büyükbabaların ve diğer bakıcıların buluşup sosyalleşebilecekleri bir yerdir. Orada örneğin oyun alanı olan bir bistro, anne ve baba danışmanlığı merkezinin bir destek noktası, bir sesli/görüntülü danışma masası ve de kurslar ve etkinlikler için kullanılacak odalar bulunmaktadır.*
- ▶ *Schaffhausen Belediyesi – Erken Çocukluk: Erken Yaşta Teşvik Uzmanlık Birimi, anaokuluna başlayana kadar küçük çocukların eğitimi, bakımı ve yetiştirilmesine kendini adanmıştır. Uzmanlık birimi, iyi çerçeve koşulları ve yüksek kalitede bakım kurumları için çalışıyor. Şehirde erken yaşta teşvik ile ilgilenen kişi ve kuruluşları bilgilendirir, koordine eder ve aralarında bir ağ oluşturur.*
- ▶ *Neuhausen Belediyesi – Erken Çocukluk Erken Çocukluk Uzmanlık Birimi, altı yaşına kadar çocukları olan ailelere danışmanlık hizmeti vermekte ve belediyede sunulan hizmetleri desteklemektedir. Düzenli olarak aileler için etkinlikler ve haftalık bir ebeveyn-çocuk kafesi düzenlemektedir.*
- ▶ *Schaffhausen Mahalle Gelişim Müdürlüğü: Schaffhausen Belediyesinin Mahalle Gelişim Müdürlüğü, Aile Merkezinin yanı sıra birden fazla mahalle buluşma merkezi işletmektedir.*
- ▶ *Thayngen Çocuk ve Gençler Komisyonu – thayngen4kids: Thayngen ve çevresindeki çocuklar, gençler ve ailelere yönelik hizmetler hakkında bilgi.*

Aile bakımını tamamlayıcı bakım ve daha başka hizmetler

Aile bakımını tamamlayıcı bakım için Schaffhausen'de kreşler (KiTa), gündüz çocuk bakıcı aileler, öğrenci bakımevleri ve öğle yemeği programlarından yararlanılabilir. İhtiyaca göre çocuklar orada tam gün veya birkaç saat bakılır. Bütün sunulan programlar ücrete tabidir. Bazı beldelerde bu kurumlar maddi kaynaklarla desteklenmektedir. Belediyeniz çevrenizde bulunan buna benzer programlar ve ücretlere katkı olanakları hakkında bilgi verecektir.

AİLE DIŞI BAKIM VE EĞİTİM

Aileler için Schaffhausen Kantonunda çeşitli aileyi tamamlayıcı ve destekleyici programlar sunulmaktadır. Bunlar danışmanlık merkezlerinden çocuk bakıcılığı hizmetine, bebe ve oyun gruplarından kreşlere ve öğrenci bakımevlerine kadar uzanır. Sunulan hizmetlerden siz de yararlanın! Çocuklarınıza diğer çocuklarla ilk temaslarını kurma fırsatı sunar ve size de diğer ailelerle tanışmak için fırsat verirler.

- ▶ Schaffhausen Kantonu – Spor, Aile ve Gençlik Şubesi: Aileyi ve okulu tamamlayıcı bakım hizmetlerinin denetiminin yanı sıra şube, kantonda mevcut bakım tesislerinin sunduğu hizmetlerin kaydını tutar.
- ▶ Schaffhausen Belediyesi – Çocuk ve Gençlerin Bakımı: Schaffhausen Belediyesinin kreşler, öğrenci bakım yerleri, öğle yemeği programları ve çocuk bakımı ile ilgili diğer programlar hakkında bilgi portalı.
- ▶ Zweidihei – Çocuk bakım derneği: Ailelerin yanında gündüz çocuk bakımı.
- ▶ Schaffhausen Kızılhaç Şubesi: Ailelere yük hafifletici hizmetler, çocuk bakıcısı temini.

Oyun Grupları

Oyun gruplarında çocukların dilsel ve sosyal yetenekleri daha kreşe başlamadan önce oyun oynayarak desteklenir. Oyun grupları genellikle haftada iki kez 2-4 saat boyunca bir araya gelir. Schaffhausen'deki oyun grupları çok çeşitlidir; örneğin ormanda veya bir çiftlikte bir araya gelenler olduğu gibi, dilsel gelişime önem verenler de vardır.

- ▶ Schaffhausen Oyun Grupları Uzmanlık ve İletişim Birimi (Fach- und Kontaktstelle Spielgruppen Schaffhausen): Oyun gruplarının listesi ve oyun grupları hakkında genel bilgiler.

MuKi (Anne-Çocuk), VaKi (Baba-Çocuk) ve ElKi (Ebeveyn-Çocuk) Jimnastiği

Anne-Çocuk, Baba-Çocuk ve Ebeveyn-Çocuk jimnastiği, 3-5 yaş arası küçük çocukları olan ebeveynlere yöneliktir. Birlikte katılan jimnastik seanslarında sağlık ve hareket kabiliyeti oyun havasında desteklenir.

DİL EDİNİMİ

Birçok ebeveyn, yeni çevrelerinde çocuklara hangi dili öğretmeleri gerektiği konusunda emin değildir. Araştırmalara göre, ebeveynlerin çocuklarıyla birincil (ana) dilini konuşmaları ve bu dili geliştirmeleri gerekir.

Aynı zamanda çocuklarının çevrede konuşulan dili edinmelerine destek olabilirler. Bunu da çocuklarının başka çocuklarla buluşmalarını sağlayarak, örneğin bir oyun grubuna ya da kreşe kaydederek yapabilirler.

- ▶ Integres – Schaffhausen Bölgesinde Entegrasyon Uzmanlık Birimi: Göçmenler için günlük yaşamla ilgili tüm konularda danışmanlık merkezi. Dil destek hizmetlerinin temini.
- ▶ migesplus.ch – Sağlıkta Fırsat Eşitliği Portalı: Benimle konuş ve beni dinle: Çocukların konuşmayı öğrenmelerine nasıl destek olunacağına dair öneriler içeren ebeveyn rehberi. Kitapçık, çocukların iki veya daha fazla dille nasıl iyi bir şekilde büyüyebileceklerine dair pratik önerileri içermektedir. Birçok dile çevrilmiştir.
- ▶ İsviçre Çocuk ve Gençlere Yönelik Medyalar Enstitüsü (Schweizerisches Institut für Kinder- und Jugendmedien SIKJM) – Aile içinde okumayı teşvik etmek: Çocuklarda dil ve okuma teşvikinin nasıl desteklenebileceğine dair ebeveyn rehberi. Birçok dile çevrilmiştir.

GENÇLERE YÖNELİK PROGRAMLAR

Schaffhausen Kantonu gençlerin sorunlarıyla yakından ilgilenir. Çocuk ve Gençleri Destekleme Uzmanlık Birimi, belediyeleri ve gençlere yönelik çalışan derneklerin çalışmalarını koordine eder. Bunları bilgiler ve danışmanlık hizmeti ile destekler. Schaffhausen Belediyesi ve daha başka belediyeler, gençlere yönelik çalışmalarla gençlere destek olmaktadır.

- ▶ Schaffhausen Belediyesi – Gençlere Yönelik Çalışmalar Birimi: Gençlere yönelik çalışmalar birimi düzenli olarak şehrin kamusal alanlarında varlık göstererek kolay erişilebilen temas fırsatları sunmaktadır. Gençlere yönelik çalışmalar biriminin sunduğu hizmetler, programlar ve projeler başarılı boş zaman değerlendirme aktivitelerine ve kişisel gelişime adanmıştır.
- ▶ Gençlik Meseleleri, Önleyici Tedbirler ve Bağımlılıkta Yardım Derneği (Verein für Jugendfragen, Prävention und Suchthilfe VJPS): Schaffhausen'de sağlığı geliştirmeye, önleyici tedbirlere ve bağımlılık danışmanlığına yönelik uzmanlık birimi.
- ▶ Schaffhausen Gençler Parlamentosu: Gençler için siyasi katılım platformu.

28

SCHAFFHAUSEN KANTONUNDAKİ EĞİTİM SİSTEMİ

Schaffhausen Kantonunda çocuklar önce ilköğretim kademesine (iki yıllık anaokulu, altı yıllık ilköğretim okulu ve sonrasında ortaöğretimin 1. kademesine (Realschule veya Sekundarschule) devam ederler. Ortaöğretimin 2. derecesi dâhil olmak üzere eğitim ücretsizdir. Eğitim malzemeleri ortaöğretimin 2. derecesinden itibaren ücretlidir.

ZORUNLU EĞİTİM SÜRESİ

Çocuklar en erken 4. yaşını tamamladıklarında kreşe başlarlar. Kreşte özellikle oyun havasında öğrenme, sosyal iletişim ve dilsel gelişime önem verilir. İlköğretim okuluna çocuk 6 yaşındayken başlar. İlköğretim normalde altı yıl sürer. Sonrasında ortaöğretimin 1. derecesine başlanır (Realschule veya Sekundarschule) Engelli çocuklar ya bir engelli okuluna gönderilir ya da düzenli sınıflara dahil edilerek eğitim görürler.

OKUL VE EBEVEYNLER ARASINDA İŞBİRLİĞİ

Ebeveynler çocuklarının eğitiminden ve meslek edinmelerinden sorumlu olan başlıca kimselerdir. Onlar çocuklarını okula göndermeye ve onların okula devam etmelerini, ders programına ve okul tüzüğüne uymalarını kontrol etmeye yükümlüdür. Ayrıca çocuklarının ev ödevlerini yapmalarını ve bunun için gereken koşulları sağlamayı temin etmek zorundadır.

Okul ve ebeveynlerin arasındaki işbirliği İsviçre'de merkezi önem taşır. Ebeveynler okul tarafından düzenli olarak görüşmelere ve veliler toplantılarına çağırılır. Bunlara katılmanız, çocuklarınıza okul eğitimi süresince etkili bir şekilde eşlik etmeniz ve okulda sorun yaşamaması veya meslek seçiminde birlikte çözümler bulunması için önemlidir.

► www.sh.ch > Schaffhausen Kantonu Eğitim Departmanı: Okul konuları ile ilgili bilgiler. Çocuklarınızın okulu ile ilgili özel sorularda lütfen doğrudan ikamet ettiğiniz belediyeye başvurunuz.

ZORUNLU OKUL EĞİTİMİ

Anaokulu	İlköğretim	Ortaöğretim 1	Ortaöğretim 2	Yüksek tahsil
Kreş	İlköğretim okulu	Sekundarschule (3 yıllık) Realschule (2 yıllık)	Lise (Kanton okulu) Meslek lisesi Meslek eğitimi Meslek lisesi Yüksek tahsil yeterlilik diploması	Üniversite Teknik Üniversite Uygulamalı Üniversite Meslek Yüksekokulu
2 yıl	6 yıl	2-3 yıl	2-4 yıl	2-6 yıl

İKİNCİ DİL OLARAK ALMANCA (DAZ) VE YABANCI DİLLİ ÖĞRENCİLER İÇİN GİRİŞ SINIFLARI (EFF)

Çocuğunuz çok az Almanca bilgisi olduğu veya hiç Almanca bilmediği hâlde okula kaydolursa, okul farklı destek türlerini sunar. Uygun önlemler öğretmen ve ikinci dil olarak Almanca eğitiminden sorumlu kişi tarafından kararlaştırılacaktır. Çocuklar genellikle normal sınıflara entegre edilir ve ek olarak Almanca eğitimi alırlar. Bazı belediyelerde yabancı dilli öğrenciler için giriş sınıfları (Eff) mevcut.

- *Schaffhausen Kantonu – Schulportal: İkinci dil olarak Almanca: Yabancı dilli çocuklara normal okulda sağlanan birincil ve devam eden dil desteği ile ilgili bilgiler.*

ANAVATANIN DİLİ VE KÜLTÜRÜ HAKKINDA EĞİTİM (HSK)

Yabancı dilli öğrencilerin birincil dili iyi bilmeleri, başka dilleri öğrenmeleri kolaylaştırır. Bazı konsolosluklar ve özel kurumlar bu nedenle yabancı dilli çocuk ve gençlere anavatanlarının dilleri ve kültürleri ile ilgili kurslar sunmaktadır. Çoğu kurslar 2. sınıftan sonra başlar. Bazı kuruluşlar daha erken bir aşamada da kurslar sunmaktadır. Kayıt genel kural olarak devlet okulu aracılığıyla yapılır. Anavatanın dili ve kültürü hakkındaki eğitiminin notu her yarıyıl verilen okul karnelerine yazılabilir.

- *Schaffhausen Kantonu – Okul Portalı: Anavatanın dili ve kültürü: HSK dersi ve güncel kurslar ile ilgili bilgiler.*

ÖZEL OKULLAR

Schaffhausen’de birtakım özel okulda alternatif okul sistemleri uygulanmaktadır. International School of Schaffhausen ISSH örneğin, International Baccalaureate Organization (IBO) müfredat programına göre eğitim verir, eğitim dili de İngilizcedir. Waldorfschule okulu ise Waldorf pedagojisine uygun bir eğitim verir. Stadtrandschule okulu ise 1.-9. sınıflarında tam gün eğitim veren bir okuldur. Waldläufer derneği de Neuhausen’in ormanlık bölgesinde bir temel kademe (2. sınıf da dâhil olmak üzere 1. anaokulu). Hallau beldesinde ise 1.-6. sınıflar sunan Tandemschule bulunmaktadır.

- *International School of Schaffhausen: 3. yaştan Diploma Years Curriculum seviyesine kadar bütün kademeler.*
- *Schaffhausen Waldorfschule ve anaokulu: 1.-5. sınıf, anaokulu, oyun grubu ve bir ebeveyn-çocuk grubu.*
- *Schaffhausen Stadtrandschule: 1.-9. sınıflar için tam gün eğitim veren okul.*
- *Waldläufer Doğa ve Eğitim Merkezi: Dernek, Schaffhausen Kantonunda doğa eğitimine yönelik hizmetler için çalışmaktadır.*
- *Tandemschule: Hallau beldesinde küçük özel bir Hıristiyan okul.*

MESLEKİ EĞİTİM VE YÜKSEK TAHSİL

30

DAHA ÜST KADEME OKULLAR VE MESLEKİ EĞİTİM - ORTAÖĞRETİMİN 2. KADEMESİ

Gençler zorunlu eğitimden sonra daha üst kademe bir okula veya bir mesleki eğitime devam edebilirler. Meslek edinimi İsviçre okul sisteminin önemli bir parçasıdır. Mesleki temel eğitim, bir mesleğin ifa edilmesi için gereken temel bilgi ve becerilerin edinilmesi amacıyla hizmet eder. İsviçre'de "ikili" mesleki eğitim sistemi uygulanmaktadır. Bu terim işletme dâhilinde ve meslek lisesinde paralel eğitimi kasteder. Gençlerin yaklaşık %70'i bu yolu seçerek meslek hayatlarına başlarlar. Mesleki eğitim yapmak için bir işletme ile çıraklık sözleşmesi şarttır.

İki temel eğitim arasında ayırım yapılır:

1. Yeterlilik Diploması: Üç ila dört yıl süren temel eğitim genellikle çıraklık tamamlama sınavı ile sona erer ve bunun sonucunda Federal Yeterlilik Diploması elde edilir. Federal Yeterlilik Diploması, ileri genel eğitimin tamamlanmasıyla birlikte olgunluk diploması olarak kabul edilir.

2. Temel Mesleki Eğitim Sertifikası: İki yıllık temel eğitim genellikle bir sınavla sona erer ve bunun sonucunda Federal Temel Mesleki Eğitim Sertifikası elde edilir. Bu eğitim, derslerin pratik becerisi olan öğrencilerin ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde düzenlenmiştir. Mesleki eğitime paralel olarak veya mesleki eğitim tamandıktan sonra, meslek lisesi olgunluk diploması elde edilebilir. Meslek lisesinden alınan olgunluk diploması ile uygulamalı bilimler üniversitelerine giriş hakkına sahip olunur.

Kanton Okulunu (Lise) okuyup yeterlilik diplomasını almak, üniversitelere kabul edilmek için şarttır.

Meslek Lisesinde verilen üç yıllık genel eğitim ve bir yıllık stajdan sonra, bir uygulamalı bilimler üniversitesinde yüksek tahsil alma hakkını veren mesleki olgunluk diploması verilir.

Ticaret Meslek Lisesinden mezun olanlar ise Ticaret Uzmanı Yeterlilik Diploması ile birlikte ticaret alanında mesleki olgunluk diplomasına sahip olurlar.

- Schaffhausen Kantonu – Mesleki Eğitim ve Meslek Danışmanlığı Şubesi: Mesleki eğitim ve ileri eğitim ile ilgili bilgiler ve danışmanlık; çıraklık işletmesi ve çıraklık hususlarında yardım.
- Schaffhausen Kanton Okulu: Schaffhausen Kanton Okulunda iki dilli (Almanca-İngilizce / Almanca-Fransızca) olgunluk diploması elde edilebilir.

YÜKSEK TAHSİL

İsviçre'de yüksek tahsil almak için çok sayıda olanak mevcuttur. Mesleki eğitimi veya lise tamandıktan sonra alınabilen yüksek tahsil ücrete tabidir (üniversite, teknik üniversite, pedagojik üniversite, uygulamalı üniversite, meslek yüksekokulu).

- Berufsberatung.ch: Yüksek tahsil ile ilgili tüm bilgiler.
- Mülteciler için üniversiteye erişim konusunda bilgi ve projeler içeren platform.

MESLEK SEÇİMİ VE İLERİ EĞİTİM İLE İLGİLİ BİLGİLENDİRME VE DANIŞMANLIK

Schaffhausen Mesleki Bilgilendirme Merkezi (BIZ) toplumuna meslek seçimi, üniversite ve program tercihi, bundan sonraki mesleki kariyer ve ileri eğitim olanakları konularında bilgilendirmek ve danışmanlık hizmeti vermek üzere açıktır. Ana sayfasında ve Herrenacker 9 adresindeki BIZ'te, çok sayıda meslek tablosu incelenebilir. Hizmet binası ziyaret edilerek, randevu almaksızın danışmanlık hizmeti alınabilir. Daha ileri giden sorular varsa bir danışmanlık randevusu kararlaştırılır. Danışmanlık görüşmesi sırasında danışanlar ilgi alanlarını ve becerilerini daha iyi tanırlar ve kariyer seçenekleri için fikirler geliştirir. Schaffhausen Kantonunda yaşayan, 20 yaşına kadar olan gençler için danışmanlık hizmeti genellikle ücretsiz verilir. Yetişkinler ise kariyer danışmanlığından yararlanabilirler. Schaffhausen Kantonunda yaşayan kişiler için, birer saatlik ilk üç danışmanlık hizmeti ücretsiz verilir. Daha sonraki danışmanlıklar ücretlidir.

- Schaffhausen Kantonu Mesleki Bilgilendirme Merkezi (Berufsinformationszentrum BIZ): Meslek, yüksek tahsil ve kariyer danışmanlığı ve okul eğitimi veya mesleki eğitimle ilgili tüm konularda bilgilendirme ve danışmanlık.

ARA PROGRAMLAR

Zorunlu eğitimden sonra doğrudan mesleki temel eğitim ya da ileri eğitim veren bir okula gitmeyenler, bir ara programa katılabilirler. Mesleki Bilgilendirme Merkezi (BIZ) size uygun programı seçmede danışmanlık eder. Schaffhausen Mesleki Eğitim Merkezi (BBZ), mesleğe hazırlık yılında çeşitli modeller sunar. Zorunlu okulu İsviçre dışında veya sadece kısa süreyle İsviçre'de tamamlamış, ileri yaşta buraya göç etmiş olan genç ve yetişkinler için Schaffhausen Kantonunda iki kademeli bir eğitim programı sunulmaktadır. İlk aşama, BBZ'nin mesleki eğitim odaklı entegrasyon kurslarına geçiş amacıyla SAH Schaffhausen'in temel eğitim programı JUMA'da gerçekleşir. Entegrasyon kursları, ya tam zamanlı modelde ya da entegrasyon amaçlı bir ön çıraklık çerçevesinde hem okul hem de uygulama bileşenleriyle çalışmaya paralel bir model şeklinde yürütülür. Bu programların amacı, İsviçre'de mesleki temel eğitime girişi sağlamaktır.

- Schaffhausen Kantonu Mesleki Bilgilendirme Merkezi (Berufsinformationszentrum BIZ): Özellikle yabancı uyruklu gençlere yönelik BBZ entegrasyon kursu olmak üzere mesleğe hazırlık yılının farklı programları hakkında bilgiler.
- İsviçre İşçi Yardım Kurumu (Schweizerisches Arbeiterhilfswerk SAH): 16-25 yaş arası gençler ve genç yetişkinler için JUMA-B kursu ile sosyal ve mesleki entegrasyona yönelik çok sayıda eğitim ve destek programı.
- Entegrasyon amaçlı ön çıraklık INVOL: Entegrasyon amaçlı ön çıraklık, İsviçre'de mesleki eğitim görmeye hevesli olup da mülteci olarak kabul edilmiş kişilere, geçici olarak kabul edilen yabancılara, ileri yaşta AB/EFTA ülkelerinden ve üçüncü ülkelere göç etmiş olan kişilere ile S koruma statüsüne sahip kişilere yöneliktir.
- START! Studium: Zürih Üniversitesi'nde düzenlenen Entegrasyon Ön Kursu, üniversitede okuma potansiyeli olan mülteciler için iki dönemlik bir eğitim programıdır. Programda katılımcılar kendilerini dilsel, mesleki ve organizasyonel olarak İsviçre'de yükseköğrenim görmeyen gerekliliklerine hazırlamaktadır.

32

TIBBİ BAKIM

İsviçre'de yaşayan çoğu kişinin bir ev doktoru vardır. Ev doktoru sağlık sorunlarında başvuru alan ilk kişidir. Schaffhausen'de iki tane hastane bulunur: bir kamu kuruluşu olan kanton hastanesi ve özel hastane Belair. Hastaneye sevk genellikle ev doktoru tarafından yapılır. Muayene saatlerinin dışında, acil durumlarda ayrıca kanton hastanesinin acil muayenehanesi veya acil servisine başvurulabilir.

- ▶ Schaffhausen Kantonu Hekimler Birliği: Schaffhausen'de faaliyet gösteren hekimlerin iletişim bilgileri vs.
- ▶ Schaffhausen Aile Doktorları Derneği (Hausarztverein): Bölgede faaliyet gösteren aile doktorlarının iletişim bilgileri vs.
- ▶ Spitaller Schaffhausen: Bu sitede, rehabilitasyon ve geçici bakım hizmeti de dâhil olmak üzere Kanton Hastanesi, Breitenau Psikiyatri Merkezi ve de çocuk ve ergen psikiyatrisi ile ilgili bilgiler bulabilirsiniz.
- ▶ Özel Schaffhausen Belair Hastanesi: Breite mahallesinde özel hastane.

ACİL SAĞLIK DURUMLARI

Schaffhausen Kantonunda mobil acil servis bağımsız çalışan hekimler tarafından sağlanır. Normal çalışma saatleri içerisinde lütfen acil durumlarda da ev doktorunuza başvurunuz. Onların bulunmaması durumunda nöbetçi doktorun adını ve telefon numarasını öğrenebilirsiniz. Çalışma saatlerinin dışında, Schaffhausen Kanton Hastanesinin Acil Servisinde bulunan Schaffhausen'deki Acil Muayenehaneye başvurabilirsiniz. Bu muayenehane akşamları ve hafta sonları tüm gün bölgedeki aile doktorları tarafından yürütülmektedir. Kanton Hastanesindeki acil servis yılın 365 günü 24 saat açıktır.

▶ Acil durumda ne yapmalı?

052 634 34 00 numaralı telefondan acil çağrı merkezi üzerinden uygun acil sağlık hizmetlerine yönlendirileceksiniz: Bu gündüzleri nöbetçi olan aile doktoru muayenehanesi, acil durum muayenehanesi veya acil servisi olabilir. Hayati tehlike arz eden acil durumlarda 144 numaralı telefonu aramak gerekir.

- ▶ Durum Değerlendirme ve Krize Müdahale Merkezi (Abklärungs- und Kriseninterventionsstelle KiSH) Durum Değerlendirme ve Krize Müdahale Merkezi (KiSH), Psikiyatri Hizmetleri tarafından sunulan bir hizmet olup Breitenau Psikiyatri Merkezinde yer almaktadır. Kriz durumlarıyla başa çıkmanıza yardımcı olmak için kısa vadede (24 ila en fazla 48 saat içinde) ayakta profesyonel görüşme randevuları sağlar. Tel. 052 634 72 75 (akşam 17.00'den sabah 8.00'e kadar ve hafta sonları: Tel. 052 634 34 34.)

SAĞLIK VE KAZA SİGORTASI

Yurtdışından taşındığınızda, 3 ay içerisinde bir sağlık ve kaza sigortası yaptırmalısınız. Başka bir kantondan buraya taşındıysanız, yeni ikamet yerinizin belediyesine 30 gün içerisinde sigorta kartınızı ibraz etmelisiniz. Sağlık sigortaları genel kural olarak sizi temel sağlık sigortası kapsamında sigortalatmak zorundadır. Kazanç sağlayan bir işte çalışan kişiler genellikle kazaya karşı sigortalı olur. İki kez sigortalanmamaya dikkat ediniz. Temel sağlık sigortası, Schaffhausen Kantonunun hastane listesi yer alan tüm hastanelerin genel sağlık servislerindeki hekimlerce yapılan tedaviyi karşılar. Ancak tedavi ücretlerin bir kısmı daima hastanın kendisi tarafından ödenmelidir (muafiyet ve katılım payı oranına göre değişir). Devlet düşük gelirli sigortalı bireylere, çiftlere ve ailelere prim indirimlerini sağlar. Schaffhausen Kantonunun Sosyal Sigorta Dairesi, prim indirimi başvurularını değerlendirir. Temel sağlık sigortasına ek olarak her birey ek sigortalar yaptırarak, örneğin hastanede özel bölümlerde tedavi edilmek gibi ek hizmetleri sigorta kapsamına alabilir.

- ▶ *Sağlıktan Sorumlu Federal Daire (Bundesamt für Gesundheit BAG): Sağlık, sigortalar vs. gibi konularda bilgiler.*
- ▶ *Schaffhausen Sosyal Sigorta Dairesi (Sozialversicherungsamt SVA): Başvuru formlarının temini, prim indirimleri ve sosyal sigortalar ile ilgili bilgiler.*
- ▶ *Sağlıktan Sorumlu Federal Daire (Bundesamt für Gesundheit BAG) - Priminfo: Temel sağlık sigortası için sağlık sigortalarının primlerinin karşılaştırılması.*
- ▶ *migesplus.ch - İsviçre Sağlık Rehberi: Sağlıktan Sorumlu Federal Daire ile İsviçre Kızılhaç Örgütünün işbirliği ile, sağlıkla ilgili bütün konuları ele alan ve birçok dile çevrilmiş olan sağlık broşürü.*

AĞIZ VE DİŞ SAĞLIĞI

Dış tedavileri, birkaç tedavi müstesna, zorunlu sağlık sigortasının hizmet kapsamı dışındadır. Dolayısıyla çoğu diş hekimi masrafları hastanın kendisi tarafından ödenmelidir. Çocuklar için özel bir diş sağlığı sigortası yaptırılabilir.

Schaffhausen Kantonunda, çocuklar ve gençler Okul Dış Kliniği hizmetlerinden yararlanabilirler. Okul Dış Kliniği, kreş çocuklarında ve öğrencilerde yıllık muayeneler yapar. Muayene ücretsiz ve zorunludur. Okul Dış Kliniğinin bütün diğer hizmetleri Kanton hükümeti tarafından maddi kaynaklarla desteklendiği için bunlar düşük fiyatlara sunulmaktadır.

Önleyici bakım asistanları kreşleri, ilköğretim okulları ve ortaöğretim okullarını ziyaret ederek, çocuklara ağız hijiyeni ve doğru beslenme hakkında dersler verir.

- ▶ *Schaffhausen Kantonu Okul Dış Kliniği: Muayeneler ve tedavilerin dışında önleyici diş sağlığı tedbirleri hakkında da bilgiler yer alan site.*

SCHAFFHAUSEN KANTONUNDA YARDIM VE BAKIM HİZMETLERİ

Kronik hastalıklar veya malullük, bedensel sorunların dışında günlük yaşamda da bir takım zorlukları beraberinde getirir. Yaşlı insanlar da yeni zorluklarla karşı karşıya olur. Evde bakım ve yardım hizmetlerinin yanı sıra, yaşlılar ve ve bakım evleri, yaşlılar siteleri gibi alternatif mesken türleri de vardır. Schaffhausen'de Pro Senectute veya Pro Infirmis gibi çok sayıda danışmanlık merkezleri ve ayrıca Spitex veya Kızılhaç Örgütünün sizi günlük yaşamın zorluklarını aşarken destekleyebilen yardım hizmetleri vardır.

- ▶ *Pro Senectute Kanton Schaffhausen: Yaşlı insanlar için çeşitli danışmanlık hizmetleri, boş zaman değerlendirme olanakları ve günlük yaşamda yardım hizmetleri.*
- ▶ *Pro Infirmis Thurgau-Schaffhausen: Zihinsel, fiziksel veya bilişsel kısıtlılığı bulunan insanlar ve onların yakınlarına, emeklilik yaşına ulaşana kadar (kadınlarda 64 / erkeklerde 65 yaş) danışmanlık ve destek hizmeti.*
- ▶ *Krebsliga, Lungenliga, Rheumaliga ve Diabetes Schaffhausen: Bu dayanışma dernekleri, söz konusu hastalıklara yakalanmış olan kişileri ve yakınlarını çok çeşitli konularda desteklerler.*
- ▶ *Spitex Kanton Schaffhausen: Spitex'in sunduğu hizmetler, sağlık ve hasta bakımından ev yardımına ve sosyal bakım ve gözetime kadar uzanır.*
- ▶ *İsviçre Kızılhaç Örgütü - Schaffhausen Kantonu: Sağlık, sosyal işler ve entegrasyon konularında çeşitli hizmet ve yardımlar sunar. En önemli hizmetleri arasında ambulans hizmeti, acil çağrı sistemi ve Kızılhaç evde yardım hizmetleri sayılabilir.*
- ▶ *palliative.ch: Palyatif bakıma özgü konularda kantonlar arasında ağ kuran, destek veren ve bilgilendiren İsviçre derneği. Ayrıca derneğin Schaffhausen'de kanton şubesi de bulunmaktadır.*
- ▶ *Schaffhausen Gençlik Meseleleri, Önleyici Tedbirler ve Bağımlılıkta Yardım Derneği (Verein für Jugendfragen, Prävention und Suchthilfe VJPS): Sağlığı geliştirmeye, önleyici tedbirlere, bağımlılık danışmanlığına ve hedef kitlelerin ayağına götürülen sosyal hizmete yönelik, ayrıca Schaffhausen'de 'Gassenküche' adlı seyyar aşevini de işleten uzmanlık birimi.*

REKREASYON VE KÜLTÜR

34

SCHAFFHAUSEN'İ KEŞFETMEK

Schaffhausen bölgesi çok çeşitli keşif turlarına davet çıkarır. Schaffhausen ve Stein/Ren arasındaki değişken Ren Havzası coğrafyası, eşsiz bir doğa deneyimi yaşatır. Yaz aylarında Schaffhausen halkının yarısı, kıyı boyunca sıralanan çok sayıdaki Ren havuzlarından birinde Ren nehrinin serinletici sularının keyfini çıkarır. Mevsimler değiştikçe Rheinfal şelalesinin etkileyici gücü ve güzelliği nefes keser. Özellikle ayaz kış aylarında tüm cazibesini gözler önüne serer. Yaz aylarında ise şelalenin akışı bir havai fişek gösterisi ile kutlanır. Yayvan tepelerden, Randen ve Reiat bölgelerindeki ormanlardan oluşan coğrafya, doğa yürüyüşlerine, dolaşmaya ve piknik yapmaya davet eder. İyi derecede gelişmiş bisiklet yolları ağı bisiklet turları için idealdir.

- ▶ *KulturLegi Schaffhausen: KulturLegi sayesinde, destek ödemeleri alan ya da düşük gelirli kişiler Schaffhausen Kantonunda ve İsviçre genelinde pek çok programda yüzde 70'e varan indirimlerden yararlanabilir.*
- ▶ *Schaffhauserland Tourismus: Çok sayıda gezilecek yerler, küçük yürüyüş parkurları, güncel etkinlikler, gastronomi, spor, kültür ve diğer boş zaman değerlendirme olanakları hakkında bilgi verir ve halka açık rehberli turlar, grup turları, deneyimler ve programlar, belediye tiyatrosu, feribotlar ve etkinlikler için bilet satışı ve kuponlar sunar.*
- ▶ *KSS Freizeitpark: Yüzme, buz pateni ve plaj voleybolundan spa ve fitnese kadar çok çeşitli spor olanakları sağlar.*
- ▶ *wanderland.ch: Çevrimiçi ortamda yol tarifleri ve yürüyüş haritalarını da içeren, bölgesel ve yerel yürüyüş parkuru önerileri.*
- ▶ *Schaffhausen Bölgesel Tabiat Parkı: Schaffhausen'daki doğa deneyimi hakkında bilgiler.*
- ▶ *Naturpark Schaffhausen: Schaffhausen bölgesindeki gezileri internet üzerinden planlamak için.*
- ▶ *rheinfal.ch: Doğa harikası Rheinfal şelalesi ile ilgili etkinlikler ve rehberli turlar hakkında bilgiler.*

DİNLENCE VE REKREASYON

Günlük sosyal temaslar ve rekreasyon faaliyetleri, insanın kendini iyi hissetmesi için önemlidir. Bunlar dinlenmeye,

öğrenmeye ve sağlığı korumaya yarar ve dost çevresinin büyümesini sağlar. Yeni ikamet yerinde kök salmaya yardım eder.

Mahalle ve Köy Yaşamı

Mahalleler ve köyler, ziyaret edebileceğiniz veya aktif olarak katılabileceğiniz şenlikler ve etkinlikler düzenler. En iyisi dostlarınız, akrabalarınız ve komşularınızdan bilgi alınız. Ayrıca mahalleler ve köylerde oyun bahçeleri, yüzme havuzları ve mahalle merkezleri gibi temasların kurulduğu, insanların karşılaştığı yerler vardır. Özellikle çevrenizdeki gelişmelerle ilgileniyorsanız ve mahalle ya da köyünüzdeki toplumsal yaşama katkıda bulunmak istiyorsanız, bir mahalle veya köy derneğinde hizmet verebilirsiniz.

Schaffhausen Kantonundaki beldeler, genellikle kendi adları altında güncel gelişmeler, siyasi ve idari konularda bilgilendiren internet siteleri vardır. Schaffhausen Belediyesinde ayrıca Mahalle Gelişim Müdürlüğü, Schaffhausen şehrinin mahallelerinde toplumsal birlikteliği, paylaşımı ve sosyal ağ oluşumunu destekleyen ve yaşam kalitesini artıran önlemler ve projelere destek verir. Bu bölüm farklı mahallelerde her yaş ve kökenden insanların bir araya geldiği, mahalle buluşmalarını düzenler.

- ▶ *Schaffhausen Belediyesi – Quartiervereine: Schaffhausen mahallelerinde çok sayıda aktivite hakkında bilgiler.*
- ▶ *Schaffhausen Benevol: Gönüllü hizmet uzmanlık birimi, yaşamın bütün alanlarında gönüllü hizmet verecek kişileri arar.*
- ▶ *Quartierentwicklung Schaffhausen: Schaffhausen'daki farklı mahallelerin buluşma yerleri ve projeleri.*

Dernekler ve Kulüpler

Kantonda ve beldelerde, kadın, erkek, çocuk, genç ve yaşlı insanlar için en farklı dernekler mevcuttur. Örneğin izciler gibi gençlere yönelik dernekler, doğa bilimi veya tarih konulu dernekler, ulaşım dernekleri, satranç dernekleri, kadın dernekleri, müzik ve kültür dernekleri, siyasi partiler ve her türlü spor derneği. Ayrıca birçok beldede

ebeveyn-çocuk jimnastiği, sağlık jimnastiği, yaşlılar jimnastiği, korolar ve tiyatro grupları gibi faaliyetler söz konusudur. Sunulan hizmetler ve dernekler ilgi duyan herkese açıktır. Yeni üyelere her zaman sevinirler. İkamet ettiğiniz belediyeden farklı programlar hakkında bilgi alınız.

- ▶ *wegweiser.sh* – Çocuklar, gençler ve aileler için Schaffhausen bilgi platformu: Bu internet platformunda danışmanlık merkezleri, boş zaman değerlendirme olanakları ve bakım hizmetleri, kurslar, ebeveyn eğitim kursları ve daha fazlasını bulabilirsiniz.
- ▶ *Integres* – Schaffhausen Bölgesinde Entegrasyon Uzmanlık Birimi: Kantonumuzda çok sayıda yabancı veya kültür derneği vardır. Bunların listesini Entegrasyon Uzmanlık Biriminin web sitesinde bulabilirsiniz.

Kültür

Schaffhausen bölgesinde çok çeşitli ve değişken bir kültür programı vardır. Şehir Tiyatrosu ve farklı beldelerdeki küçük sahne gruplarından bölgesel tiyatro festivallerine kadar burada capcanlı bir tiyatro ortamına katılmanız mümkündür. Schaffhausen ve Stein am Rhein şehirlerindeki sinemaların çok çeşitli film programı, küçük ama bir o kadar seçkin film festivalleri ve Munotzinne hisar alanında düzenlenen görkemli açık hava festivali ile tamamlanır. Kanton sınırlarının çok ötesinde bilen Allerheiligen Manastır Müzesi ve farklı galeriler, heyecan verici sergilere ev sahipliği yapar. Hallau'da bulunan Schaffhausen Şarapçılık Müzesi gibi yerel müzeler ise bölgesel yaşamın özellikleri, gelenekleri ve görenekleri hakkında bilgi verir. Schaffhausen Caz Festivali, Stars in Town müzik festivali, Uluslararası Bach Festivali ve „Schaffhausen Klassik“ konser serisinin yanı sıra Kammgarn kültür merkezi ve TapTap müzik kulübü gibi çok sayıda konser mekanı sayesinde her türden müzik sevenler aradığını bulabilir.

- ▶ *kulturraum.sh*: Schaffhausen Belediyesinin ve Kantonunun kültür platformu, güncel etkinlikler, mekanlar ve kültürel yaratıcılık için finansman olanakları hakkında bilgi sağlar.
- ▶ *nordagenda.ch*: Schaffhausen Bölgesi için çevrimiçi etkinlik takvimi.
- ▶ *Blauburgunderland Schaffhausen*: Şarap ve şarap bölgesi Blauburgunderland ile ilgili etkinlikler. Haftalık etkinlik takvimleri yerel gazetelere ilave olarak dağıtılır.

35

tüphaneler ve Oyun Kütüphaneleri

Kütüphaneler herkesin serbestçe bilgi ve birikime erişimini sağlar. Agnesenschütte Kütüphanesi ve Münsterplatz meydanında bulunan Şehir Kütüphanesi, Schaffhausen şehrindeki halk kütüphaneleridir. İstisnasız herkese açık olan bu kütüphaneler, özgür fikir gelişimini ve fırsat eşitliğini destekler, ders çalışma, karşılaşma ve fikir alışverişi için mekanlar sunar. Üyelik ücretsizdir ve tüm bölge halkına açıktır.

Agnesenschütte Kütüphanesi her yaş için güncel ve çok dilli kurgusal olmayan ve eğlence amaçlı yayınlar sunmaktadır. Münsterplatz'daki Şehir Kütüphanesi ise daha eski literatür için bir arşiv niteliğindedir.

Ayrıca Hallau, Oberhallau, Neunkirch, Wilchingen, Schleithem, Neuhausen am Rheinfall, Stein am Rhein ve Thayngen belediyelerinde de halk kütüphaneleri bulunmaktadır. Kantonun oyun kütüphaneleri (Ludothek), Schaffhausen'deki Aile Merkezinde ve Stein am Rhein'da bulunmaktadır. Ludothek'lerden oyun ve oyuncak ödünç alınabilir.

- ▶ *Schaffhausen Kütüphaneleri*: Schaffhausen şehrindeki kütüphaneler hakkındaki bilgilere ek olarak, e-kitaplardan internette film ve müzik yayınları izlemeye kadar dijital kütüphanenin kapsamlı yelpazesini burada keşfedebilirsiniz. „Bischof Online“ adlı çevrimiçi katalogda kütüphane medyalarını arayabilir, ayırabilir, sipariş edebilir ve süre uzatımı yapabilirsiniz. Kooperationen (İşbirlikleri) başlığı altında, belediyenizdeki kütüphaneyi ve ona ait bir link bulabilirsiniz.
- ▶ *Ludothek Schaffhausen*: Mevcut tüm oyun ve oyuncakları içeren oyun kütüphanesi rehberi.

GÜNLÜK YAŞAM

36

ALİŞVERİŞ

Schaffhausen bölgesinde çok çeşitli alışveriş olanakları mevcuttur. Bakkallar, özel ürünlerin satıldığı dükkanlar, mağazalar ve alışveriş merkezleri gönlün isteyebileceği her şeyi beğeniye sunar; günlük ihtiyaç ürünlerinden moda ve saatler, ev eşyası ve takılara kadar. Stein am Rhein ve Schaffhausen şehirlerinin iyi bir şekilde korunmuş eski mahalleleri otomobil trafiğine kapalı olup gezinmeye ve rahat ortamda alışveriş yapmaya davet çıkarır. Birçok beldenin internet sitesinde o beldedeki mağaza ve dükkanları içeren birer liste vardır. Schaffhausen'in eski mahallesinde alışveriş yapmak ile ilgili bilgileri Pro City'den edinebilirsiniz.

Açılış Saatleri

Dükkanların açılış saatleri farklı şekilde düzenlenmiştir. Birçok dükkan sabah saat 8.00 ile 9.00 arasında açılmakta ve akşam saat 18.30 ile 19.00 arasında kapanmaktadır. Bazı büyük mağazalar daha geç saatlere kadar açık kalmaktadır.

Fiyatlar

Etiketlerde gösterilen ürün fiyatları bağlayıcı olup içinde katma değer vergisi dâhil olur. Genellikle nakit para, EC banka kartı, Postcard kartı veya TWINT adlı ödeme uygulamasıyla ödeme yapılır. Birçok dükkan ve mağaza, yaygın kredi kartları kabul eder.

Çiftlik Ürünleri

Rengarenk pazarlarda, çiftlik satış dükkanında veya çiftçi pazarında bölgeden gelen taze ürünleri alabilirsiniz. Schaffhausen'de Haftalık Pazar Salı günleri, saat 7.00 - 11.00 arası ve cumartesi günleri, saat 7.00 - 12.00 arası

- ▶ Schaffuuser Puuremärkt (Schaffhausen Çiftlik Pazarı): Dienstag 8.00 - 12.00 Uhr, Freitag 9.00 - 17.30 Uhr und Samstag 8.00 - 12.00 Uhr
Neuhuusermärkt (Neuhausen Pazarı): Cuma günleri saat 15.00 - 18.30 arası
- ▶ Pro City Schaffhausen: Schaffhausen'de eski mahallede alışveriş kılavuzu.
- ▶ Schaffhausen Çiftçiler Birliği: Schaffhausenli çiftçilerinin ürünlerini doğrudan pazarlama kanalları hakkında bilgiler ve adresler. Çiftlik dükkanları ve pazar yerleri ile ilgili bilgiler.

RESMÎ DAİRELER, POSTANE VE BANKALAR

Kantonun çoğu resmî daireleri Schaffhausen şehrinde bulunur. Kamu ve kanton dairelerinin çalışma saatleri farklılık gösterebilir. İkamet ettiğiniz belediye veya Schaffhausen Kantonunun internet sitesinde önceden bilgi alınız.

Posta hizmetlerini postane, posta acenteleri veya daha küçük beldelerde, ev servisi üzerinden sunar. Açılış saatleri yere bağlı olarak farklılık gösterebilir. En uzun açılış saatleri Schaffhausen Tren İstasyonundaki ana posta şubesinde geçerlidir: Pazartesi - cuma günleri saat 7.30 - 18.30 arası, cumartesi günleri saat 8.00 - 16.00 arası. Schaffhausen Kantonunda çeşitli ulusal ve uluslararası bankalar bir veya birden fazla şube işletmektedir. Açılış saatleri farklılık gösterebilir. İlgili banka şubesinde bilgi alabilirsiniz.

- ▶ İsviçre Posta İdaresi: Posta hizmetleri ve fiyatları hakkında bilgiler.

DEMOKRATİK SİSTEM

İsviçre demokrasisi, bireyin kendini ifade etmesi ve toplumsal hayata katılım göstermesi için çok sayıda olanak sağlar. Vatandaşlığı alarak, hem ulusal düzeyde, hem de Schaffhausen Kantonu ve yaşadığınız belde de tüm siyasi hakları elde etmiş olursunuz. Halk hakları da denen siyasi haklar ise, çok kapsamlıdır: Seçme ve seçilme hakkı, kampanya hakkı, referandum hakkı. Halk örneğin anayasayı değiştirmeyi önerebilir (kampanya hakkı) veya parlamentonun hazırladığı bir yasayı reddedebilir (referandum hakkı) İsviçre'de "egemen"den bahsedildiğinde, halk kastedilir. Siyasi haklar üç devlet düzeyinde ifade edilir. Konfederasyon, kantonlar ve belediyeler.

Seçimler ve Referandumlar

Konfederasyon, kanton ve kamu yönetimlerine ait parlamentolar ve yürütme organları her dört yılda bir halk tarafından seçilir. Seçimlerin dışında, seçme hakkı/yükümlülüğü olan vatandaşlar ayrıca belirli konularda karar vermek amacıyla sandık başına çağırılır. Yıllardan beri Schaffhausen Kantonundaki oy kullanma oranları İsviçre'deki en yüksek oranlardır. Bunun bir nedeni, Schaffhausen Kantonunda oy kullanma zorunluluğunun bulunmasıdır. Bir seçime katılmayanlar, seçim kanununa göre altı Franklık bir "kefaret" öder.

GÜÇLER AYRILIĞI

Devlet üç bölüme ayrılır. Parlamento (yasama), hükümet (yürütme) ve mahkemeler (yargı). Yasama organı yasaları kabul eder ve hükümeti ve idari organları denetler. Yürütme yasaları uygular, devleti yönetir ve idare eder. Yargı ise kararlar verir, cezalandırır ve korur. Her alan için konfederasyon, kanton ve belediyeler düzeyinde birbirlerinden ayrı kurumlar vardır.

Konfederasyon düzeyinde Federal Bakanlar Kurulu İsviçre hükümetini oluşturur. Bu kurul parlamento tarafından seçilir. Parlamento ise halk tarafından seçilir ve Ulusal Konsey ve Eyaletler Konseyi olmak üzere iki konseyden oluşur. Schaffhausen Kantonu Ulusal Konsey ve Eyaletler Konseyinde ikişer vekil ile temsil edilmektedir.

Federal mahkeme parlamento tarafından seçilir. Schaffhausen Kantonu ve beldelerinde güç ayrılığı aşağıdaki gibi düzenlenmiştir:

Yasama

Kanton: Yasaları kararlaştıran kanton kurumu Kanton Konseyidir. Konseyin 60 üyesi farklı beldeleri ve siyasi partileri temsil eder.

Belediyeler: Schaffhausen Belediyesinde yasama organı Büyük Şehir Encümenidir. Neuhausen/Rheinfall, Stein/Ren, Beringen ve Thayngen gibi bazı beldelerde bu fonksiyon şehir sakinleri meclisi tarafından yerine getirilir. Başka beldelerde ise bu organ belde sakinleri toplantısı olur.

Yürütme

Kanton: Kanton hükümeti, her biri bir departmandan (bakanlık) sorumlu olan beş bakandan oluşur. Hükümet başkanlığı, bir yıllığına bir kanton başkanı tarafından üstlenir. Belediyeler: Schaffhausen Belediyesinde yürütme organı Şehir Encümenidir. Stein/Ren şehrinde de bir şehir encümeni vardır, tüm diğer beldelerde ise yürütme fonksiyonu belde encümeni tarafından yerine getirilir.

38

YARGI

Üst Mahkeme, Schaffhausen Kantonundaki en yüksek mahkemedir. Bütün yasal alanlarda karar vermek ve kantonun bütün bağımsız yargı kurumlarını denetlemekten sorumludur. Bunlar örneğin kanton mahkemesi, tahsilat ve iflas dairesi, sulh yargıcı dairesi, kira işlerinde arabuluculuk yeri, çocuk ve yetişkinler koruma kurumu ve daha fazlasıdır.

- ▶ *Schaffhausen Kantonu – Resmî Makamlar: Kantonun yürütme, yasama ve yargı organları hakkında detaylı bilgiler.*
- ▶ *www.echo-ch.ch: İsviçre hakkında anlaşılır bilgiler.*
- ▶ *ch.ch: İsviçre ile ilgili detaylı ve güncel bilgiler.*

YABANCILAR İÇİN SIYASİ KATILIM OLANAKLARI

Schaffhausen Kantonunda yabancı uyruklu kişiler sayılan hakları ifa edemiyor olmalarına rağmen, toplumsal yaşama katılmak ve toplumun geleceğinde belirleyici olmak için çok sayıda olanakları söz konusudur. Yabancı uyruklu bir kişi, bir mahalle derneğinde, yerel bir birlik, bir meslek kuruluşunda, bir spor kulübünde veya danışmanlık yapan bir komisyonda faaliyet verebilir. Yabancı uyruklu bir kişinin, İsviçreliler gibi dilekçe sunma hakkı vardır. Dilekçe sunma hakkı ile herkes belediye, kanton veya konfederasyon düzeyindeki kurumlara taleplerini, tenkitlerini veya şikayetlerini bildirebilir. Bu şekilde devlet organları tarafından alınan kararların etkilmesi söz konusu olabilir.

VATANDAŞLIĞA GEÇİŞ

Vatandaşlığa geçerek İsviçre'de siyasi haklar elde edilir. İsviçre vatandaşlığını, İsviçre'de uzun süredir yaşayanlar talep edebilir. Normal ya da kolaylaştırılmış sürecin veya kolaylaştırılmış vatandaşlığa geçiş prosedürünün mü uygulanacağı hususu, esas olarak kişinin İsviçre'de yaşadığı süreler ve ikamet sebeplerine bağlıdır. Kolaylaştırılmış vatandaşlığa geçişte (çoğunlukla İsviçre vatandaşlarının eşleri için geçerli olur), vatandaşlığa geçiş talebi doğrudan Konfederasyon hükümetine iletilir; diğer hallerde Schaffhausen Kantonunda dilekçe ikamet edilen belediye kurumlarına iletilmelidir.

Vatandaşlığa geçme niyetinde olan bir kişinin aşağıdaki şartları haiz olduğu varsayılır:

- İsviçre'nin kamu, kanton ve devlet yapısına yerleşmiştir;
- İsviçre'nin yaşama alışkanlıkları, gelenek ve göreneklerine aşinadır;
- İsviçre hukuk düzenine saygı gösterir ve İsviçre'nin iç ve dış güvenliği için tehlike oluşturmaz;
- Yeterli düzeyde Almanca bilgisine sahiptir;
- Düzenli bireysel ve maddi şartlar altında yaşar.

(Schaffhausen Kantonunun Vatandaşlık Yasası, md. 6)

- ▶ *Schaffhausen Kantonu – Adalet ve Yerel İdareleri Dairesi (Amt für Justiz und Gemeinden): Vatandaşlığa geçiş prosedürü hakkında bilgilerin sunulduğu ve vatandaşlığa geçiş talebi için bütün başvuru formlarının indirilebildiği site.*

INTEGRES - SCHAFFHAUSEN BÖLGESİNDE ENTEGRASYON UZMANLIK BİRİMİ VE AYRIMCILIKTAN KORUNMA VE KÜLTÜRLER ARASI ÇATIŞMALARDA İLK BAŞVURU YERİ

Bölgemizde yaşıyor ve çalışıyorsunuz ve burayı daha yakından tanımak istiyorsunuz. Ülkemize ve bölgemize entegrasyonunuzda size yardımcı olmaktan mutluluk duyarız. Ekibimiz size günlük sorularınızda veya doğru kursu seçmenizde yardımcı olacaktır. Schaffhausen Kantonunda çok çeşitli Almanca kursları ve entegrasyon kursları sunulmaktadır.

Danışmanlık alanları

- Almanca kursları ve entegrasyon kursları hakkında danışmanlık
- Formların doldurulmasında ve resmî daireler, sigorta şirketleri veya kurumlarla yapılacak yazışmalarda yardım
- Günlük konularda danışmanlık ve uygun uzmanlık birimlerine yönlendirme
- Irkçılık, ayrımcılık ve kültürler arası çatışmalar konusunda danışmanlık
- Yeni taşınanlar için ilk bilgilendirme

Ücret

Danışmanlık hizmeti ücretsizdir.

Büro saatleri

Randevu almadan aşağıdaki çalışma saatlerinde:

Pazartesi ve Çarşamba günleri:

saat 9.00 - 11.00 / 14.00 - 17.00 arası

Salı günleri: kapalı

Perşembe ve Cuma günleri: saat 14.00 - 17.00 arası

Çalışma saatleri dışında: Sadece randevu ile.

Yer

Integres

Integrationsfachstelle für die Region Schaffhausen

(Schaffhausen Bölgesinde Entegrasyon Uzmanlık Birimi)

Krebsbachstrasse 61

8200 Schaffhausen

İletişim

Telefon: 052 624 88 67

E-posta: info@integres.ch

TARİHÇE

Integres, 2004 yazında entegrasyon konularında bir yetkinlik merkezi olarak kurulmuştur. Ancak Entegrasyon Uzmanlık Biriminin geçmişi çok daha eskilere dayanmaktadır. Daha 1972 yılında sivil toplum, iş dünyası ve siyaset dünyasından oluşan geniş bir koalisyon, yabancı nüfusun entegrasyonunu desteklemek ve kültürel alışverişi teşvik etmek amacıyla Schaffhausen İsviçreliler-Yabancılar İrtibat Merkezini kurmuştur. İlerleyen yıllarda bu irtibat merkezi, göçmen nüfus ile yeni anavatanları arasındaki en önemli bağlantılardan birini oluşturdu. Yardım genellikle günlük yaşama yönelikti; örneğin, danışanlara resmî formları doğru doldurma veya doktor randevusu alma konusunda yardımcı olunuyordu. Bugün Integres hâlâ danışmanlık hizmeti veriyor, ancak öncelikle bir bağlantı noktası görevini görüyor ve uzmanlık birimi olarak hem yapısal hem de kavramsal olarak başarılı bir entegrasyon için çalışmaktadır.

